

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, HÉT NAPON 7 KORONA, HÓNAPON 60 KORONA, ÉVI 600 KORONA. KÜLFÖLDI: EGY ÓRA 1 KORONA, HÉT NAPON 7 KORONA, HÓNAPON 60 KORONA, ÉVI 600 KORONA. 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR. **PARTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP** • FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT • KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A vidéki kereskedelem

Debrecen, október 11.

A társadalom minden osztályának és foglalkozási ágának sorsa a külső tényezők munkáján, a gazdasági konjunkturák és társadalmi erőviszonyok befolyásán kívül igen nagy mérvben függ attól is, hogy ez osztályok és foglalkozási ágak mily komolyan veszik saját dolgaikat, mennyi energiát fordítanak közös érdekeik istápolására, vagyis mennyi erővel és öntudattal mennek bele a szervezkedésbe. S ha a mai válságos gazdasági korszakban a különböző társadalmi osztályok és foglalkozási ágak és ezek sorában kereskedőink bus sirámaikat halljuk, a dolgok megítélésben figyelemmel kell lennünk arra is, hogy mennyi hát az az energia, az a céltudatos és összeműködő öntudatos munka, amelyek a vidéki empóriumok kereskedői szervezeteikben közös érdekeik kiküzdésére fordítottak?

A válasz rövid és lesújtó. Egyszeriben világossá válik előttünk az, hogy a vidéki magyar kereskedelem bajainak egyik fontos kuforrása éppen önön hibáiban rejlik: a közös célok iránt tanusított nagyfokú indolenciában, abban, hogy a magyar vidéki kereskedelem nem érkezett még el a belátásnak ahhoz a magasabb fokához, hogy tisztán lássa a szervezkedésnek nagy előnyeit, azokat az áldásokat, amelyek csak

minden egyesnek a köz javára végzett odaadó tevékenységéből fakadhatnak. Mert a vidéki városok kereskedőit sújtó bajok nagy részét céltudatos közös akcióik teljesen kiküszöbölhetnék — de mindenesetre lényegesen enyhíthetnék.

Annak kutatása, hogy mi a kereskedők ez indolenciájának oka, elméleti és matematikus értékű munka volna. Mert talán csak a mult megítélésében lehetnek eltérések véleményeink, mint a jövő irányítására vonatkozó tervezgetésekből.

Tény, hogy a vidéki kereskedelem éppen ma érzékenyebben érzi bajait, hogy e bajok valóban súlyosak és számosak. Keresni kell a segítés módjait és lehetővé tenni, hogy e módok egyik legjótékonyabbikával, a kereskedői szervezetek és érdekképviseletek élénk tevékenységével mind több közcél megvalósítása érdekében találkozzunk.

Többször hangsúlyoztuk a vidéki jelzöt s emeltük ki, hogy a vidéki kereskedelem különösen súlyos helyzetben van. Nem célozzuk ezzel a kiemeléssel a vidéki és fővárosi kereskedelem érdekeinek valamilyen szembeállítását, mesterséges érdekellentétek felszítását és különösen nem azt, hogy ne oly sok tekintetben közös bajok forrásaitól a figyelmet az egymás közt meglévő kisebb ellentétek kihegyezésével eltérjük. Nagyon is őszintén valljuk azt a hitet, hogy

a kereskedelem gazdasági és társadalmi helyzetének megjavítása csakis olyan általános, öntudatos kereskedelem politika mellett lehetséges, amelyben a kereskedelmi élet minden tényezője kiveszi a maga részét.

Mégis úgy látjuk, hogy a szervezettebb, kedvezőtlenebb létfeltételek mellett dolgozó magyar vidéki kereskedelemnek több a baja, mint a fővárosié s hogy van a közös tevékenységnek egy igen tág területe, amelyen elsősorban a vidéki kereskedelemnek speciális baja várnak orvoslásra.

E fokozott tevékenység kifejtése, a sok és fontos közös cél érdekében való küzdelem vár az öntudatra ébredő vidéki kereskedelemre.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésben, amely az egész hazai kereskedelem érdekképviselete, örömmel láthatuk az ébredező kereskedelmi közvéleménynek, a szervezkedő vidéki kereskedelemnek biztató erőfeszítéseit. Az OMKE jellegénél fogva országos szervezet s csak a vidéki kereskedők energiáján mulik, hogy ennek keretén belül a speciális vidéki érdekek mily mérvben találjanak kielégítésre.

A szervezkedésnek, az öntudatra ébredésnek és a vidéki kereskedelem tudatos összeműködésének egyik stációját jelentette például minden esetre az OMKE debreceni körzetének legutóbbi közgyűlése.

LEGJOBB FÉRFI FEHÉRNEMŰEK FEKETÉNÉL

Legenda.

Irta: Barta Lajos.

Deszancsics Pero ment az országúton, a forró nyárban, a hőségben, a porban; mellette ment a leánya, Milka, Deszancsics magas volt, sovány volt, éhes és szomorú volt. Ingtét, gatyáját rég látta a mosás; ha sápadt, görhes arca, verejtékes ránciba beleszáradt komorság nem is mondták volna, hogy állati életet él, mocskos fehéreneműjéről tudhatta, aki ért hozzá, hogy nyomorusága mindennapi kenyerre. Neki nem napszámosnak, pásztornak, vagy katonának kellett volna elmenni. A pásztor az lefekszik a füre, a dombra vagy az árok szélére és beleeregeti a nótát a levegőbe:

Hej ti magas hegyek, ti sötétlő erdők!
Elfognám szárnyánál a repülő felhőt;
Hátára fölülnek, rózsámhoz benéznek:
Mit csinálsz galambom? Méznél is édesebb
Csókjaidra sirva emlékezem én még!

A katona is, ha ellátta a dolgát, este a kaszárnyában meggyújtják a lámpát, nyitva van az ablak, karban úgy danolnak:

Magas a kaszárnya, nehéz a teteje,
Ott hervadozik a legények eleje;
Én is szomorkodnám, én is elhervadnék,
Hogyhakis galambom terád nem gondolnék,
Mézből van a te szád, kalácsból a vállad,
Harmat a két szemed, őzike a lábod
Szálljal a szivemre madaram, violám,
Mint nyiló akácia boruljal te énrám: . . .

A kampós botot a hóna alatt vitte Deszancsics; pipájából néha kieresztete a füstöt, a nap égetett és reszketett a levegő; Milka karcu volt és könnyű dereku, a forróságot is szóltanul viselte; fürgén tapodta meztelen lábával a meleg port; fején vitte a batvuját, az arca piros volt, a szeme álmatag tiszta fehérből kiszikrázott a nagy fekete csillag; a fiatalság szikrázott abból. Kemény kenyéren, kukoricaliszten, zsirtalan borsón, meg krumplin, vékony kis szalonán, vörshagymán, zöldpaprikán is meg tudott nőni ilyen fiatalnak, szépnek.

A gabonaföldek közt, az országút két partján fekiúdt a falu. Deszancsics azt mondta a leányának:

— Ez a falu az, látod?

— Na, legalább megleszen a jó ételem, italom! Eleget koplaltam.

— Mert lusta vagy, nem szeretsz a mezei munkával vesződni.

— Na, maga se adhat nekem abbul leckét. Maga is jobb szeret aludni, mint kaszálni. Azért nincsen semmiie.

— Te most majd itt maradsz, én pedig elmegyek a városba, vagy elmegyek a vizen túl, a nagy fűrészgárba.

A korcsmáros épen kinn ült a széles folyosón, az előrerugó eresz alatt, egy kis széken; a folyosó fel volt öntözve friss, hideg vízzel, hogy valami kis hűvösséget adjon; dombon állt a korcsma, köröskörül nyári unalomban aludtak a házak, a szériük és a kertek. A korcsmáros bóbiskolt; ingujiban, meztláb, papucsban volt, fején a piros töröksapkának ide-odacsapódott a kövér, fekete bojtja, ahogyan a feje előrecsuklott, majd megingt hátra.

— Na korcsmáros ur — mondta Deszancsics — itt van ez a leány, az én leányom, akít mondtam.

— Hát jól van — mondta a korcsmáros — szívesen látjuk. Adok neki egy pohár szódás-

Megérkeztek az őszi férfi divatujdonságok,

melyből a legelegánsabb őröltönyök-, felöltők-, és átmeneti kabátokat készítek és készítem a legelegánsabb alkalmi ruhákat, u. m.: zsaket-, smoking- és szalonöltönyöket, ur emberek részére viselő magyar öltönyöket, bármely korszakbeli díszmagyarruhákat, továbbá vasúti és katonai egyenruhákat.

Ugy tényleges, mint tartalékos tisztok és egyéves önkéntesek szabályszerűen, de a legelegánsabb kivitelben szereltetnek fel.

Prelovsky Andrásnál

Debreczen, Kossuth-u. 4.

Havi előfizetéseket elfogadjuk.

A detail árukereskedelem kihitelezései nek szervezetlen volta; a lehetőség, hogy a fizetéseknek ez anarchiáját a szervezkedés folytán bizonyos rend váltsa fel, amely az egész üzleti életbe a nagyobbfokú pontosság elvét viszi bele és a hitelviszonyok egészségesebbé tételét segíti elő. Küzdelem a tisztességtelen verseny tulkapásai, az illojális konkurrencia kétes tisztaságu eszközei ellen, a csődkiürítések körül tapasztalható súlyos visszaélések ellen. Ez és még sok más ma is meglevő és később adódó kérdés, amely mind vérbe és husba vág, teszi fölöttébb kívánatosá, hogy a vidéki kereskedelem gócpontjai között a szorosabb összeköttetés szála fűződjenek, hogy az érintkezés a maga közvetlenségében állandósuljon és hogy így nagy léptekkel haladjunk előre a vidéki kereskedelem bajainak kiküszöbölésében.

Károlyi a külpolitikus

A függetlenségi delegációkban

Károlyi Mihály grófnak az utóbbi időben az volt a politikai sportja, hogy a külügyminisztert támadta, ahol csak tudta, négyüléseken, interjúkban és német lapok hasábjain. Előre volt látható, hogy a delegációkban kinálkozó támadási alkalom nagy csáberővel lesz Károlyira s ime, már hirdetik is, hogy a függetlenségi párt reflektálni akar a munkapárt által neki fölajánlandó delegációs helyekre.

Ez a fordulat két problémát idéz föl, az egyik, hogy mit szól ehhez Justh Gyula, aki eddig munkapárti részről kapott minden izenetet fölbontatlanul küldött vissza.

A másik: vajjon a munkapárt eleget fog-e tenni e kerülő úton kapott nógatásnak olyan oldalról, ahol eddig oly kevés ildomossággal találkozott.

Munkapárti körökben amellet vannak, hogy meg kell adni az alkalmat a függetlenségi delegációknak arra, hogy önmagukat alaposan lecafolják, mert ime most egyszerre törvé-

bort, mert biztosan megszomiazott ebben a nagy melegben. — Egy pohár jó hideg fröcsöt tett a leány elé is, meg az apja elé is. — Na, igyék maga is.

Milka aztán batyujával együtt kiment a konyhára. Deszancsics szólt:

— Jól vigyázzon erre az én leányomra, korcsmáros ur! Mert ha nem lennék özvegyember, nem adnám szolgáltni.

— Ha megbecsüli magát, nem lesz itt semmi baja neki.

— Nem adna nekem még egy pohárral ebből a jóból?

— Hogyne, ha van pénze?

— Hát azért hoztam én magának ezt a jó leányt, hogy nem érdemelnék egy pohár bort érte? Tudja maga nagyon jól, hogy korcsmára nem mer a fiatal, tisztességes leány szolgáltni jönni? Na hát, azért adhat még egy pohárral.

— No, de ez aztán az utolsó!

De még egy harmadik pohárral is megívott Deszancsics és szólt azután:

— Lásza, korcsmáros ur, most volna még csak igazán kedvem inni.

— Azt elhiszem, részeg sehonnan maga, barátom!

— Maga pedig fősvény disznó! — fölkel ezzel és odament a konyhaajtóhoz. — Hallod-e te, leányom! Te, Milka leányom! Én most elmegyek, még a vizen is átmegek a nagy fűrészgárba. Azt mondom én néked, jól vigyázz magadra, egy kis pénzt összegyűjts, hogyha gyűvök, legyen. A férfiakat

nyesnek fogják elismerni az új házszabály érvénye alatt történő választásokat, sőt élni is fognak vele.

Nagy lehangolást kelt az ellenzéken a Frankfurter Zeitung bécsi közleménye, amely Andrásyék taktikáját és egy új koalíció eszméjét dorongolja le.

Nincs jövője a koalíciónak.

A Frankfurter Zeitung erre vonatkozóan többek közt a következőket írja:

Az alkotmánypártnak, Andrásy Gyula gróf vezetésével a magyar képviselőház tegnapi üléséből történt kivonulását itt taktikai hibának tekintik, amely egy sokat ígérő fejlődést idő előtt lezár. Itt azt remélték, hogy az alkotmánypárt fogja áthidalni a kormánypárt és az ellenzék közt a szakadékot és azután kölcsönös koncessziókkal vissza fogja állítani az országgyűlésen a normális parlamenti állapotot. Az idők folyamán azután a helyzet súlypontja önmagától áttérte volna az Andrásy-párt felé és az alkotmánypárt erősebb részvétele mellett dualisztikus rezsim vált volna lehetségessé. Azáltal azonban, hogy Andrásy az absztinencia intranszigiens taktikájának rendelte magát alá, a gróf ezeket az eshetőségeket eljátszotta, mert oly rendszerváltozást, aminőt az ellenzék óhaját, a koalíció rezsimjét, amely mellett a szeparatistikus elemek játszanák a főszerepet, itt többé nem fognak megengedni. Éppen olyan konzervatív politikusként, mint Andrásy Gyula grófnak, föl kellene ismernie azt, hogy a magyar államiságot és ebben a magyar hegemóniát befolyásos köröknek komoly és veszedelmes irányzataival szemben csak mérsékletes politika óvhatja meg.

A külügyminiszter a királynál.

Bécsből táviratozzák: Berchtold gróf külügyminiszter tegnap délután hosszabb kihallgatáson volt a királynál s ez alkalommal az aktuális politikai kérdésekről tett jelentést. Tegnap délelőtt a külügyminiszter Krobatin lovag hadügyminiszterrel tanácskozott hosszasan s ezt a tanácskozást a hadügyminiszternek a katonai kérdésekben Budapesten folytatott tárgyalásával volt összefüggésben.

Bizalom a Tisza-kormányának.

Sopronból táviratozzák: Sopron vármegye állandó választmánya tegnap délelőtt

sicc! rugd el magadtól, mert abbul csak baj lesz! Ugy meghizol tölük, amilyen gömbölyű lenni nem akarsz! Azt mondom tenéked, ha ilyesmi történik teveled, eltöröm a derekad.

— Ni, most úgy beszél maga, mintha valami nagy köze lenne énhozzám! Maga miatt épen éhen is halhattam volna. Ami vagyok, a magam erejéből vagyok; hároméves koromban már magamnak kellett a pendelyemet megkötni.

Azután elmúlt az idő; elcsépeltek a gabonát, leszedték a szőlőt, elhervadt a falevél, befújta az utat a hó.

— Hallod-e te Milka — mondta a korcsmáros — megesz a fene, ha te éjszaka, ebben a nagy hóban, ezekben a hidegekben kiszökösöl a házból.

— Nem is igaz, hogy én éccaka kiszököm, mert én éccaka jó nagyokat alszom.

— Csak ne tagadd, hiszen terólad dalóják azt, hogy: Rác leány a babám. jókedvű a nyoszolyám.

— Törje ki a nyavalya azt is, aki ezt a nótát kitalálta.

— Nem az apád miatt szólok: mert az semmiházi, naplopó, csavargó, aki neked szeretné lenyuzni a bőröd, hanem magad miatt. Felgondoltad, hogy mi lesz belőled?

— Na, hát tudja: élek, amíg élek; ugy sincs semmi ebből a kutya világból, mint az, hogy fiatal vagyok. Apámat meg, ha ide betesz a lábát, ugy kiséprűzöm, hogy elég lesz neki örök életére.

ülést tartott Baán Endre dr. főispán elnöklésével. Rupprecht Olivér állandó választmányi tag indítványára tizenkilenc szóval három elenében elhatározták, hogy a közgyűlés elé a miniszterelnök és kormánya iránti bizalmi javaslatot fognak terjeszteni.

Hat hónapi indemnitás?

Egy fővárosi esti lap azt írja, hogy a képviselőház legközelebbi ülésén Teleszky János pénzügyminiszter június 1-ig szóló indemnitás javaslatot fog előterjeszteni. A javaslat benyújtását a költségvetési év megváltoztatása tette szükségessé, amennyiben tudniillik a jövőben a költségvetési esztendő július 1-vel kezdődik.

A sajtóreform a felség előtt.

Az igazságügyminisztériumban a sajtóreformra vonatkozó javaslatot elkészítették és hír szerint felküldötték a kabinetirodába öfelsége előzetes hozzájárulásának elnyerése céljából. Amint a javaslat öfelsége előzetes szankciójával ellátva visszaérkezik. Balogh Jenő igazságügyminiszter nyomban a képviselőház elé fogja terjeszteni.

Tisztujítás

a tanárok debreceni körében

Középiskolai tanárok gyűlése

Ma, szombaton délután népes gyűlést tartott Dóczy Imre elnökle alatt a középiskolai tanárok debreceni köre.

A kör mult évi életéről kedvező jelentést terjesztett elő Csűrös Ferenc dr., a kör titkára. A csöndes, építő munka volt a jelszava a kör mult esztendei működésének. A megjelentek a jelentést tetszéssel fogadták, ugyszintén a pénztáros, Nadasdi Alajos beszámolóját, mely a kör pénzügyi helyzetét egészen kielégítőnek tüntette föl.

Ezután a tisztujítást ejtette meg a kör. — Tisztviselőkül ugyanazokat választották meg, akik a kör ügyeit eddig is vezették Nadasdi Alajos pénztáros kivételével, aki idős voltára hivatkozással, ellenállt minden marasztási ki-

Milka mindig erősebb lett, szebb lett. Ha éjszaka nem aludt, nem látszott meg rajta, friss volt azért mindig; ugy nevetett, hogy csak ugy harsogott; ugy dalolt, mintha soha semmi baja nem lehetne neki; a ház végében, ott volt a konyha, szép időben nvitva állt az ajtaja, kihallatszott:

Mit bánom azt, hogy rólam mit beszélnek? Fülelem mellett kieresztem a szélnek: Vidd el szellő, ragadd el! Bánatomat tagadd el!

— Na, korcsmáros ur — mondta Deszancsics, mikor soványan, züllötten megint megjött a nyáron — hát milyen világ van erre?

— Hát csak olyan, mint tavaly ilyenkor.

— Hát megvan még magánál a leányom?

— Hogyne!

— Hát akkor aggyon nekem egy félliter bort, majd a leányom megfizet! — Megitta a bort és akkor már nagyon tudott parancsolni.

— Most pedig külgye ki azt a leányt! Mondja meg neki, hogy az apja hívja! Látni akarom, hogy milyen állapotban van!

Kijött a leány, gögösen és biszkén: szólt Deszancsicsnak?

— Na, hát maga már megint nincs munkában?

— Nehéz a munka nagyon a fűrészgárban; reggeltől estig a nagy kádba kell állni meztelenül, mert olyan forróság van, hogy

KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ. **Krausz Gyula** Debreczen, Kossuth-utca 3. szám. **Megérkeztek a legújabb :: kézimunkák a legolcsóbb :: árban. ::** TELEFON 288. SZÁM

sérletnek. Helyét *Filip* Béla reáliskolai tanárral töltötték be.

A gyűlés többi részét *Révész* Lajos kollegiumi tanár felolvasása töltötte be, melyben a szellemességéről ismert felolvasó élvezetes, lebilincselő módon vezette végig hallgatóságát Tanárországban, szellemes képeket rajzolva a tanári hivatás különböző ágazatairól.

Végül *Csürös* Ferenc dr. titkár tett indítványt *Eötvös* József születésének százéves fordulójára megünnepléséről. A jelen volt középiskolai igazgatók biztosították a tanári kört, hogy intézeteik mindent meg fognak tenni az évforduló méltó megünneplésére, amit a tanári kör örömmel vett tudomásul.

Sorozás előtt

A hadkötelesek jelentkezése

A legközelebbi sorozásra, amely minden valószínűség szerint március elején lesz, Debrecen város katonai ügyosztálya erősen dolgozik. A sorozás alá kerülő hadkötelesek kitanítása érdekében az ügyosztály a következő fölhívást és tájékoztatást adta ki:

A védtörvény utasítás I. füzet 26. §. alapján felhívja a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya az 1914. évben sor alá kerülő 1893., 1892. és 1891. évben bármely községben született, valamint a magasabb korosztályokhoz tartozó azon állításköteleseket, akik állítási kötelezettségüknek még éppen nem, vagy nem véglegesen tettek eleget, hogy a folyó évi november havában — személyazonosságukat igazoló okmányokkal (kezeslevél, lecekönyv, munka- vagy cselédkönyv, illetőségi bizonyítvány stb.) — a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál (városház, emelet 19. számú szoba) — annyival is inkább jelentkezzenek, mivel a nyomozáskor feltalálható és az előirt jelentkezést elmulasztottak *hadszökevényeknek fognak tekinteni* s a törvény teljes szigorával büntetettnek.

még az ördög is megfőne benne. Kutyának való az ilyen munka.

— Na, maga se született arra, hogy megkeresse a kenyerét.

— Majd megkeresed te az envémet is! Azért mondom neked: vigyázz magadra, olyan állapotba ne kerülj, hogy dolgozni ne tudjál, mert akkor leváglak.

— Csakhogy én nem ijedek meg magától, mert zsandárokat hivatok, azok aztán elbánnak magával.

— Adj nekem most legalább tíz forintot, aztán nem látsz soha többet, amíg élek.

Mikor a hó mindent beborított és a szék egy ordítottak, mintha veszett farkasok lennének, az ágyban fekiült Milka.

— Látod, leányom, látod — mondta neki a korcsmárosné — nem hitted el nekem, hogy rossz vége lesz ennek. Mert ha tenéked csak egy kedvesed lett volna, azt mondtam volna: isten neki, járjon ide hozzád. De te mindenkéé voltál, attól pedig muszái elrohadni! Mondtam neked százszor, ha te a meleg ágyból kiszaladsz az éjszakába, akkor abból baj lesz. Most itt van!

— Jaj istenem! Most ráz engem a hideg; a forróság meg éget, a fejemben mintha a kutyák ugatnának! Asszonyom! Édes jó asszonyom! Csak most huzzon ki engem a halál kezéből! olyan leszek azután, mint az iskolás leány!

Nyár elején, hajnalban leesnek a harmatok a mezőkre; aki olyankor a mezőkön jár,

Felhívja ennélfogva a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya a szülőket, keresztszülőket, háztulajdonosokat, lakásadókat és szolgálatadó gazdákat, hogy ha a fentebb említett években született fiaik, lakóik, vagy alkalmazottaik vannak, azokat az azonnali jelentkezésre figyelmeztessék, illetve módot és alkalmat nyuítsanak nekik arra, hogy jelentkezési kötelezettségüknek eleget tehessenek.

Figyelmezteti továbbá a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya a szülőket, illetve a hadköteleseket

a) hogy a Vt. 29 (papok és papjelöltek), 30. (öröklött mezei gazdaságok tulajdonosai), 31. (családfentartók), továbbá 20. (csak két évi tényleges szolgálatra bocsátás) §-ában megjelölt kedvezmények valamelyikére való esetleges igényük érvényesítése végett, okmányokkal felszerelt folyamodványukat a következő év január havától a fősorozás kezdetéig a járási tisztviselőnél vagy a fősorozás napján a sorozóbizottságnak nyuítsák be (45. §.); továbbá, hogy az esetben, ha a Vt. 30., vagy 31. előtt fennállott, de az a tényleges szolgálat megkezdéséig elfogadható igazolás nélkül nem érvényesített, az igény a póttartalékba való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi általános felváltásakor éled fel.

b) hogy az illetőségi sorozóirásán kívül való állítatásra irányuló felszerelt kérvényeket (31. §.) a jelentkezésnél kell beadni és hogy ilyen esetben egyúttal a Vt. 29., 30., 31., továbbá 20. §-ában megjelölt kedvezmények valamelyikére való esetleges igény is érvényesíthető és beigazolható (30. §.)

c) hogy a Vt. 32. §-ában meghatározott kedvezmény (teljes törvényes igénnyel a Vt. 30. és 31. §-a alapján nem bíró családfentartók és mezőgazdák kedvezménye) megadásáért a felszerelt folyamodványokat január 1-től a tényleges szolgálat megkezdéséig az illetőségi járási tisztviselőnél kell beadni; továbbá, hogy az esetben, ha a kedvezményi jogcím már a tényleges szolgálat megkezdése előtt fennállott, de az a tényleges szolgálat megkezdéséig elfogadható igazolás nélkül nem érvényesített, az igény a póttartalékba való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi általános felváltásakor éled fel. (Vt. 2. §. 3. p.)

Különösen figyelmeztetnek a hadköteleseket, hogy a *jelentkezési kötelezettségnek, va-*

lamint általában a véderőről szóló törvényből eredő kötelezettségeknek elmulasztása ezen felhívásnak, vagy a véderőről szóló törvényből folyó kötelezettségeknek nem ismerése által nem menthető.

Végül felhívja a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya az 1894. és 1895. években városunkban és ennek határterületén született népfelkelő-kötelezettségben álló ifjakat, hogy személyazonosságukat igazoló okmányokkal a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál (városház, emelet 18. sz.) november, de legkésőbb december hó végéig multhatatlanul jelentkezzenek.

Idegenforgalom Debreczenben

A Concours Hippique első napja

A kedden kezdődő Concours Hippique alkalmából Debreczenben szokatlanul élénk forgalom tapasztalható pár nap óta. Egymást érik az autók és az idegen fogatok és naponként érkeznek a résztvevő katonai és polgári előkelőségek. Különös élénkség tapasztalható a Kaszinó tájékán, ahol esténként a legdisztíngáltabb társaság ad egymásnak találkozó s tárgyalja az idei szezon eseményeit. Természetesen a legnagyobb elragadtatással tárgyalják a debreceni Concours Hippique mutatkozó előkelő színvonalát és várható sikerét, melyről sportkörökben az az általános vélemény alakult ki, hogy *ehhez fogható lovasjáték ebben az idényben országokszerte nem volt.*

Tájékozásul az első nap programját itt adjuk:

A lóvásártéren kedden délelőtt 8 óra 20 perckor veszi kezdetét az idei Concours Hippique.

1. *Hunter Show teliverek számára.* Díj 1000 korona és 4 tiszteletdíj. Urlovasok által lovagolandó, öt akadályon át. Erre tízennyen neveztek.

2. *Hunter Show belföldi telivér lovak részére.* Díj 1000 korona és négy tiszteletdíj. Adja a m. kir. földmívelésügyi miniszter. — Harmincnyolc jelentkezővel.

— Kevesebbet költenél szép alsósoknyára, harisnyára, pirosítóra. Hallottam már mindent. Hogy te vagy a falu rongya! Hát hogyha a leányomból rongy lett, akkor legalább én mint ur akarok élni. Pecsényét akarok enni, bort akarok inni, jó szivart akarok szívni. De azt is mondom neked: vigyázz a testedre, mert ha bajba kerülés, megfojtalak, mint valami patkányt! — letette a kaszát a folyosón az asztalra és az öklével nagyot ütött az asztal lapjára. — Hallod-e te, leányom, te éjszaka virágzó leányom! Bort akarok inni!

Milkát a konyhában a hideg kirázta, öszszeverte a térdeit, mint ahogyan a szél öszszeveri a gyöngye faágakat; két sor foga vacogva muzsikált.

— Jaj asszonyom! Édes asszonyom! Nem tehetek róla, de az apám itt van a kaszával. Olyan az énnékem, mint hogyha szent Pál jött volna a pusztáról, ezzel a kaszával! Jaj istenem, nem tudom a tekintetét kiállni! Azt hiszem, hogy mindent kitalál, ha rá néz.

— Mi van rajtad kitalálni való?
— Jaj, inkább haltam volna meg százszor, mielőtt a férfiak szavára egyszer is hallgattam.

Mikor Milkát a kutból kihúzták, feje úgy kalimpált a testén, mint novemberi szélben a fontos körte a fákon. Az asszonvok, akik teszéhez tapadt ruháiban látták, így szóltak:

— Áldott állapotban volt szegényke!

Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

harisnyák óriási választékban, rendkívül olcsón LANTOS

3. *Hunter Show nehézsúly alá való lovak részére.* Díj 1000 korona. Tizenhét nevezéssel. Négy tiszteletdíj a nyerteseknek.

Délután 1 órakor:

1. *Hátaslovak elővágása.* Díj 800 korona és 4 tiszteletdíj. Az összbenvonás és a lovak minősége is bírálat alá kerül. Ugratás 4 akadályon át. Tizenöt nevezés.

2. *Hintós fogatok díjazása.* Kocsis által hajtandó. Három tiszteletdíj. Kettős, négyes és többes fogatok részére. Hat jelentkezővel.

3. *Juckerfogatok díjazása.* Tiszteletdíj a három elsőnek. Urkocsisok részére. Tíz nevezés.

4. *Női hátaslovak díjazása.* Négy tiszteletdíjjal. Huszonegy nevezéssel.

A Concours Hippique napjain a közönség kényelmére külön villamos kocsik közlekednek a lovasjátékok színhelyéig.

A visszafelé sült puska.

Miért hallgatott el Kristóffy?

Legutóbb Tisza István gróf ellenségei Kristóffy József volt belügyért akarták kijátszani Tisza ellen. Egy nyilatkozatban el is süttették Kristóffy, azonban hirtelen elhallgattak. Ez elhallgatásról jól beavatott helyen ezeket mondták:

Kristóffy József, a darabont-kormány kellemetlen emlékü belügyminisztere ismét szerepelt. Tiszával polemizált, a munkapárttal kötekedett és ismét az ellenzékkel kacarkodott. *Andrássy Gyula* gróf szeretettel emlegette érdemeit és a függetlenségi sajtó formálisan ünnepelte. Komoly politikusként kezelték és megtették az eszmék vértanúinak. Azt a darabont minisztert, aki nyíltan felfüggesztette az alkotmányt, megfojtotta a sajtószabadságot, eltörölte a vármegyék autonómiáját, gyászos emlékü darabont főispán- és kormánybiztos-beiktatásokat rendezett. Ünnepele éppén azok, akik akkor bépklosnak, hazáruónak bélyegezték, törvényes származását is kétségbe vonták, családi titkait feldúlták és „mindörökre átkozottnak, undok-emlékezetűnek” nyilvánították.

Miért e nagy változás? Kérdezheti mindenki joggal. Hamarosan azonban kiderült, mert Kristóffy volt miniszter társai közül azok, akik azóta otthagyták s akik szavahihető, gavallér uriemberek, — mint például *Fejérváry Géza* báró is — el voltak határozva, hogyha Kristóffy tovább is kötekedik, „leleplez”, akkor kirukkolnak a valóságokkal. *Előállanak a kulissza-titkokkal és örök időre lehetetlenné teszik a már egyszer letört darabont-vezért.*

Kristóffy mindenki úgy emlegeti, maga is úgy gerálja magát, hogy ő az általános, egyenlő, titkos választójog első apostola. Ezért lett népszerű a szociálisták előtt és ezel tudta biztosítani azt, hogy darabontsága után éppén ő, a leggyűlöltebb, legkirhatottabb, legmegbélyegettebb, betehette ismét a lábát

a parlamentbe. A valóság pedig az, hogy *Kristóffy sohasem volt apostola ez eszméknek, sőt — a kerékkötője.*

Mikor a darabont-világ ellen felzudult az egész ország, közte a volt szabadelpvüpart is, a zseniális *Lányi Bertalan* igazságügyminiszter vetette fel egy tanácskozáson azt az eszmét, hogy valami népszerű ideát kell programmul felvenni, ami a tömeg forradalmi dühét mérsékelné és népszerűvé tenné az alkotmányellenes uralmat.

Vészi József sajtófőnök ekkor felkiáltott: — *Csináljuk meg az általános, egyenlő, titkos választójogot.* A forradalmi mozgalmat ellenünk ugyanis a dzsentri és a mágnás csinálja. Ha mi komolyan hirdetjük e radikális reformot, megnyerjük vele a jogtalan milliokat. Ellenfeleink osztályérdekért harcolóknak fognak ekkor látszani, velünk lesz az utca és népszerűvé válnak cselekedeteink, amelyek eddig csak alkotmányellenesnek látszanak.

A Vészi szavait nem igen helveselték a miniszterek. Napról-napra fenyegetőbb lett azonban az elkéseregés, égetőbb a népszerűség megszerzése és Vészi az ő hatalmas dialektikájával és óriási meggyőző erejével végre is rávette a vezetőket, főként *Fejérváry Géza* bárót. *Egy ember nem hódolt csak meg: — Kristóffy.*

Kézzelel-lábbal tiltakozott a radikálizmus ellen, bűnnök nevezte a választójogi reformot, kapacitált, dühöngött és minden erejével azon dolgozott, hogy a terv ne sikerüljön. Mikor azonban legfelsőbb helyen *Fejérváry Géza* mégis megnyerte erre a beleegyezést, neki mint belügyminiszternek kellett elkészíteni és megcsinálni e reformot. *És ekkor Kristóffy a legtűzebb radikális lett, a választójogra esküdött, ezért tüzelt.* Már németbogsáni beszédekben szociálistábbnak mutatta magát *Bokáyninál* és *Weltnernél*. És ő, aki azelőtt is leghibebb szószólója volt a konzervatívizmusnak, munkatársra a *Bánffy-féle* szociálista kitoloncolási erőszaknak, — egyszerre a vérvörösek vezére lett. Azóta is ennek járta ki magát és csufos bukása után e jegyben akar feltámadni.

Köz tudomásmu dolog, hogy amikor Tisza megcsinálta a munkapártot, Kristóffy volt az első, aki felajánlkozott, hogy belép a pártba. *Tisza azonban kereken elutasította.*

— Nem kell ilyen rossz hírű ember. Nem kompromittálhatom magamat egy Kristóffyval.

Tehát bár a népjogok hive ekkor egy egyszerű mandátumért, csupán csak a megtűrésért sutba dobta volna esküdött választójogi radikálizmusát, amire ő excellenciája ismét felcsapott — ellenzéki agitátornak. Sikerült is kibékülnie tőle undorodó ellenfeleivel: *Justh-tal, Batthyánnyal, Hollóval, Barabással, sőt Déry Zoltánnal is, akikkel titokban többször találkozott,* bár a nagy nyilvánosság előtt még csak nem is köszöntötték egymást.

A mindenből kikopott „apostol” hozta össze a radikális blokkot, amely állott volna a Justh-pártból, a Kossuth-párt szélső elemeiből és a szabadgondolkodókból. Justhék, Dé-

syék, Batthyányék és Barabásék vakon, biztak Kristóffy segítségében, mert azt hitték, hogy Kristóffy a trónörökös bizalmasa.

Hogy e hitet táplálja, gvakran lárt fel Kristóffy Bécsbe, ahol titkos tanácskozásai voltak a trónörökös bizalmi embereivel. Amikor azonban ez a trónörökös tudomására jutott, megüzente Kristóffynak, *hogy ne járjon csak azért Bécsbe, hogy azt a hitet keltse, mintha vele valaki is komoly tanácskozásokat folytatna.*

Igy vitézlett le Bécsben Kristóffy és ha még tovább kellemetlenkedett volna, mindezt, valamint a választói jog körüli nagy szélhámos szerepét is le akarták leplezni idehaza is — a volt fegyvertársai.

Ingyenes analfabéta-tanfolyam

Megnyílik a Szabad Iskola

A Debreceni Szabad Iskola-egyesület, mint minden évben, úgy az idén is megtartja ingyenes tanfolyamát az analfabéták részére. —

E tárgyban az egyesület a következő tájékoztatást adta ki:

A Debreceni Szabad Iskola-Egyesület az Országos Közművelődési Tanács megbízásából az idén is megtartja az *írásra, olvasásra és számolásra tanító ingyenes tanfolyamát.* — Az idén nemcsak felnőtteket veszünk fel, hanem 12-ik évöket betöltött fiukat és leányokat egyaránt, akik iskoláztatás hiányában nem tanultak meg írni, olvasni és számolni. *A tanfolyam teljesen ingyenes; írószereket mi adunk. A tanfolyam 1913. évi november hó 10-én kezdődik.*

Hetenként háromszor: *hétfőn, szerdán és csütörtökön este 7—9 óráig* tartjuk az előadásokat a *városi iparostanonciskola* (Burgundia-u.) helyiségeiben.

A tananyag: az írás, olvasás és az 1000-ig terjedő számkörben a négy alapművelet.

A tanfolyam tart 1914. március derekáig. A tanfolyamot sikerrel elvégzők bizonyítványt nyernek.

Felhívjuk e tanfolyamra mindazok figyelmét, kik valamely hozzátartozóikat könnyűszerrel, szakavatott tanítókat vezetése alatt, ingyen akarják megtaníttatni írni, olvasni és számolni. Nemcsak kulturális, hanem nemzeti és állami szempontból is fontos ez a tanfolyam s már itt felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy az 1913. évi XIV. t.-c. 51-ik paragrafusában értelmében az írni és olvasni tudás bizonyítását nem fogják a jövőben a képviselőválasztásoknál azoktól megkivánni, akik az Országos Közművelődési Tanács által rendezett tanfolyamot, mint aminő ez is, sikerrel elvégezték s arról bizonyítványt mutatnak fel.

Alapos vizsgálatok

igazolták, hogy azon mosónőknek, akik állandóan és észszerűen csakis SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPANT használnak, szép fehér, sima és puha kezük van, mert a SCHICHT-SZAPPAN rendkívül enyhe, teljesen tiszta és még langyos vízben is jobban lehet vele mosni, mint más szappannal meleg vízben. Más szappannal sokat kell dörzsölni, míg a SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPANNAL teljesen elegendő, ha azzal egyszerűen átsimitjuk a ruhát.

Az „ASSZONYDICSÉRET” mosóport minden nő dicséri, mert a ruha beáztatásához ez a legideálisabb szappanpor.

A női szépségnek

semmi sem árt jobban, mint a naphosszat való kinlódás a páratelt levegőjű mosókonyhában, továbbá a fáradságos munka, amely a mosással jár, ha a régi módszer szerint közönséges szappannal mosunk. Azok, akiknek a SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPAN segít a mosásban, életvidámak, egészségesek és élénkek maradnak. Mert minden fáradságot meg lehet takarítani, a munkát a legcsekélyebbé lehet redukálni ezzel a szappannal.

Az „ASSZONYDICSÉRET” mosóport minden nő dicséri, mert a ruha beáztatásához ez a legideálisabb szappanpor.

A tanfolyamra már most is lehet jelentkezni *Hatvani József* tanító urnál (Barna-utca 4. szám.)

Debrecen, 1913. október 10.

A Debreceni Szabad Iskola Egyesületében
Dr. Kenézy Gyula, elnök, *Dr. Kovács Gábor,* ügyvezető igazgató.

A tanfolyamot már tavaly is szép számmal látogatták és remélhető, hogy ez a szám az idén jóval emelkedni fog.

Rémes hajókatasztrófa

230 ember a tengerbe veszett

Borzalmas hajókatasztrófa híret táviratozák Liverpoolból. Egy hajó pusztult el a nyílt tengeren s 230 ember a vízbe fullt.

Az elpusztult hajó a *Volturno* személyszállító gőzös, amely Rotterdam és Newyork között járt s most is ez uton volt. Az első táviratot a Cunard Line liverpooli irodája kapta. A szikratávirat után a Germánia hajó utnak indult.

A délelőtt folyamán ért a hajó közelébe, amelynek *egész első része lángokban állott.* Oriási vihar volt, hegymagasságví hullámok csapkodtak föl s a hajón levők minden kétségbeesett erőlködése a tűz lokalizálása, vagy a menekülés iránt lehetetlen, hiábaval. volt. A vihar az égő hajó kormánylapátja köré csavarta a láncokat és köteleket, úgy, hogy mikor a Germánia megérkezett, a *Volturno* már bukdácsolt. A vihar megsemmisítette a mentőcsónakokat is. Kettőt le tudtak eresztetni, de ezt utasaival együtt a vihar elpusztította.

A Germánia sem tudott semmit tenni a hajón levők megmentésére, mert a viharban az oriási hullámok iatt a csónakokkal a hajót megközelíteni sem lehetett.

Estig nyolc gőzös jött a mentéshez, egész csónak flotilla vette körül az égő hajót, de menteni alig tudtak valakit. Este 9 órakor fényszórával világították meg a tengert és a *Volturno* roncsait s miután a tenger némileg lecsendesedett, megkezdhatték a mentést. A fényszórá világítási körében rettenetes látvány volt a lángok elől hátrább-hátrább vonuló embertömeg, a tenger hullámaiban vergődő fuldoklók. Kilenc után *oriási lángnyelv tört föl az égő hajóból, majd utána nagy lobbanás: a Volturno kazánháza robbant föl,* mindennek vége volt.

A mentés után a Germánián megállapították, hogy a *Volturno*n 24 első, 540 másodosztályú utas és 93 tengerész s egyéb alkalmazott volt. Ezek közül 230 pusztult a tengerbe.

Ujabb híradások szerint a hajón igen sok osztrák-magyar kivándorló, különösen rutén kivándorló volt.

A milliomos szerelme.

Pör a lovász leányának kisbabája körül.

Egy dussgazdag bihari földesurról szól ez a történet. A földesur fiatal volt és ami rendszerint ezzel jár, könnyelmű. Bécsben és Pesten szórta a pénzt, finom szeretőket tartott, élte a világot, aminek a vége persze az lett, hogy gondnokság alá került. A szájaize keserű lett, megcsömörlött és a zaios tivornyák után kissé fásultan jött haza, de a vagyonával nem rendelkezett. Csak forintokat kapott a keze közé s ebből a pénzből legfeljebb egy-egy kirándulásra tellett.

Ebben az időben, egyhangu tanyai unalmában szemét vetett a lovásza leányára. A tizenöt éves kisleányt nem volt könnyű meghódítani. A fiatal földesur szerelmes diákká változott, a csinos fáta nagyon megzavarta s a kis pusztai liba játszott a tapasztalt világfival, hitegette, uja körül csavargatta, de kisziklott az éhes ragadozó karmai közül.

— Halod-e Mariska — mondta egyszer a fiatal nagyságos ur — elvislek én téged Pestre, öt szobás lakásod lesz, két cselédet tarthatsz, selyembe jársz, gépkocsin sétálhatsz.

Mariska pajkosan nevetett és bolondította a lovagját. Egyik éjszaka azután — régi riporterek bizonyára konstatálnák, hogy májusi, buja illatokkal terhes éjszaka volt — a fiatal földesur vulkános vágyainak áldozatául ejtette a szép Mariskát. A viszony most már állandó lett. Az idő pedig mult, mult és a szép tanyai lezon nem maradt következmények nélkül. Jött visítva, rugkapálva a pirosképi, kékszemű kis baba. Szépen, ahogy kell, megkeresztelték a csöpp paraszti lurkót az apja uri nevére. És mire Mariska lábadozni kezdett, a gyermeke édesapja elutazott. Ment Budapestre. Csak épen az ispán adott kétszáz koronát a szerelmes páriát sirató leánynak:

— Az urfi küldi ezt neked, viseld magad szépen.

A leány szépen viselte magát, a gyerek szépen nőtt, a nagyságos ur pedig szépen megfélekedezett róluk. Mariska — mit tehetett mást — pört indított a nagyváradi bíróságnál, hogy a gyermeke jövőjét biztosítsa. Egy éve elmúlt már, hogy folyt a sommás pör és bár két tanu igazolta a viszonyt, melyből a gyermek származott, a földesur tagadott, tagadott. Hogy ő, épen ő, egy paraszt fruskával, a tulajdon lovásza leányával? A bíróság nem tehet fel ilyet. És különben is gondnokság alatt áll, vagyonja nincsen.

A boldogtalan teremtés ügyvédje most hát a gondnok ellen fordult s a pör során a földesur többek közt ezt a védekezést terjesztette elő:

— Magam is a legmesszebbmenő elismeréssel adózom, s vallom rendületlenül, hogy a törvénytelen gyermeknek lehetőleg apát kell keresni, de nem ismerhetem el, hogy egy nőnek joga legyen ötletszerűen bárkit kiválasztani házasságon kívül született gyermeke atyjának.

Móré Pál dr. táblabíró tegnap hozott ítéletet a pörben. Elfogadta a milliomos földesur ügyvédjének azt a felfogását, hogy a gyermek nevelésének díját nem az apa vagyoni viszonyaihoz mérten, hanem az anva igényeihez képest kell megállapítani, s a szerelmes fiatal ur gondnokát kötelezte, hogy Mariskának évi 288 koronát fizessen, amíg a pufókgyerek el nem éri azt a kort, amikor a törvény szerint a fizetség magától megszűnik.

A D. M. K. E.-internátus napközi Otthona

A szülők figyelmébe

Most, amikor az iskolai komoly munka megkezdődött, amikor mindenik tanulóra műveltségének megszerzése, jövő életpályájának biztosítása céljából nap-nap után folytonos munka, mulaszthatatlan kötelesség vár, valóban aktuális, hogy felhívjuk a szülők figyelmét a D. M. K. E. internátus napközi otthonára.

Bő tapasztalat bizonyítja, hogy a szülők, különösen az iskolai év elején nem foglalkoznak eléggé komolyan gyermekük iskolai dolgaival. Nem szorítják rá délutánként őket iskolai feladatuknak elvégzésére, nem örzik ellen tanulásukat, sőt sok esetben gyermeküknek a ház körül való tartózkodását sem tudják keresztül vinni. A szellemfelesztő, lélek-nemesítő komoly iskolai feladatok lelkiismeretes végzése, a szabályos kötelességteljesítés helyett a tanuló nagyon sokszor kedvenc játékába, nem egyszer testére-lelkére káros szórakozásba merül, elfecsérel, haszontalan játékba öli idejét, sőt elcsavarogja délutánját.

Közben az idő telik, az iskolai végzett tananyag nő, a tanuló egyre jobban elmarad, elveszti a haladás fonalát, majd az elmaradottság bántó érzése következtében elveszti a kedvét és így mindig jobban és jobban szétválak az a lelki kapocs, amely a tanulót az iskolához köti.

Ennek a sajnálatos folyamatnak a vége aztán rendesen az, hogy a szülők a diligencia végével kellemetlen helyzetbe kerülnek, idegesen kapkodnak, a tanároknál kielégítő érdemjegyért kunyorálnak és még sem segíthetnek a bajon, mert a következetes, kitartó hanyagságnak és tudatlanságnak csakis bukás lehet az igazságos következménye.

Ezen, a szülőre, tanulóra, sőt társadalmunkra egyaránt szomorú helyzeten van hivatva a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület internátusának napközi otthona segíteni. Azon szülőket, akik ide adják be gyermekeiket, biztosítja az intézet vezetősége arról, hogy gyermekeik egész délután állandó tanári felügyelet alatt vannak, hogy iskolai kötelességüket pontosan elvégzik, hogy szigorú, de szeretetteljes fegyelem alatt lesznek és gondos erkölcsi irányításban részesülnek.

Biomalata. Biomalz

kitűnő, jóízű és emellett olcsó táp- és erősítő szer mindazok számára, akik erősítésre és felüdítésre szorulnak. Németországban a legelterjedtebb és legkedveltebb erősítő szer. Az ára gyógyszerárakban és drogériákban dobozonként K 1.30 és K 2.50.

Azon szülők tehát, akik mindennapi elfoglaltságuk, tulságosan gyöngé bánásmódjuk miatt, vagy bármily oknál fogva nem tudják gyermekeik tanulását irányítani és ellenőrizni, saját érdekükben haladéktalanul adják be gyermekeiket a D. M. K. E. internátus napközi otthonába.

Az intézet vezetősége felvesz gimnáziumi, reáliskolai és polgári iskolai tanulókat. A napközi otthon díja egy óra ebéddel és oszsonával 32 korona, csak oszsonával 14 korona.

Kit terhel a felelősség

Az akadémia tanácsát mellőzik az egyetemi építés kérdésénél

Néhány nap óta azok részéről, akik eddig is nagy lelkesedéssel szolgálták az egyetem ügyét lelkes munka folyik, hogy a debreceni alapkő letétele október 31-én a legnagyobb ünnepélyességgel megtörténhessék. Bizottságot is küldtek már ki s e bizottság többször ülésezett is.

Már régen fölöttint azonban, hogy sem az egyetemi bizottságban, sem a kisbizottságban egyetlen főiskolai tanár sem vesz részt. Mi lehet ennek az oka? Hiszen ők legjobban óhajtnák az egyetem létesülését s végre is a főiskola tanári kara intelligenciájánál és érdekeltségénél fogva is helyett kell, hogy foglaljon az egyetemi kérdések intézését el-látó bizottságokban. Azt előre lehetetlennek tartottuk, hogy a tanári kar szándékosan maradjon távol, vagy hogy esetleg nem tudna a most folyó előkészületekről.

E kérdések tisztázása érdekében — miután igen is fontosnak tartjuk, hogy a főiskola tanári kara beleszóljon az egyetem létesítésének kérdésébe — munkatársunk fölkereste ma Kun Béla dr. rektort és kérdést intézett hozzá:

— Mi tudomása van Nagyságodnak azokról az ünnepségekről, amelyeket október 31-ére az egyetemi alapkő letételének örömeire terveznek s azok előkészítésében s intézésében miért nem látjuk Rektor urnak, vagy a tanártestületnek közreműködését.

Kun Béla dr. ur hosszabb habozás után a következőket volt szíves felelni:

— Nem szívesen nyilatkozom erre a kérdésre, mert olyan igazságokat kell elmondanom, amelyeket tán jobb is volna nem tudni a nyilvánosságnak.

Nekem — valamint egyáltalán az akadémiai tanács egyetlen tagjának sincs módunkban bármit is tudni az egyetemi alapkő letétel ünnepségének előkészületeiről. *Bennünket e tárgyban meg nem kérdeztek*, az előkészítésben részvételre fel nem hívtak.

— Mikor pár nap előtt az egyetemi bizottság ülése volt, *mindnyájunkat meglepett*, hogy a bizottság ülésére tőlünk *senkit meg nem hívtak*. Ezt — amint hallom — azzal indokolják, hogy amikor e bizottságot — talán ezelőtt hat évvel — megalakították, már akkor sem választottak bele senkit az akadémiai tanárok közül. Elég különös, hogy ugy történt, ám akkor az egész debreceni egyetem egy ködben levő szép álmokép volt és akkor inkább csak az érdeklődés felkeltésére

való volt az egész bizottság, mi most, a megvalósulás előtt *a szaktestület figyelmen kívül hagyása határozott mellőzés*. Különben, ha akkor elfelejtkeztek is az akadémiai tanácsról, könnyű lett volna azt most valamilyen formában — ha másképp nem, legalább véleménynyilvánításra — meghívni.

— De hát például az egyetemi építő bizottság megalkotásánál is, — amely bizottság pedig nemcsak a kórház, hanem az egész egyetem építésének ügyét vezetni van hívatva, nem jutott eszébe a városnak, hogy a az akadémiai tanárok közül is kellene ajánlani valakit.

Tegnap a polgármester ur telefonon felhívott, hogy az egyetem ügyében együtt vannak az urak, menjek fel én is. Mikor pedig megmondtam, hogy én nem tudok semmielőre gyűlésről, *mejt nem hívtak sehova*, azt üzentette, hogy ez nem is gyűlés, csak hát együvé gyűltek a bizottság tagjai és menjek fel. Hát kérem, én Kovács József urhoz, mint altalam tisztelt és nálam idősebb urhoz, szívesen elmegyek mindig, ha magához kéret, — *de mint a kollégium rektora*, egy ilyen felhívásra akkor, amikor *az engem rektorra választott akadémiai tanácsot így mellőzték, senkihez nem megyek* és mindaddig míg az akadémiai tanács nem rendelkezik velem, senkinek semmiféle irányban *szolgálatára nem állok*.

— Az, hogy a kollégium megfelelő képviselést nyert azzal, hogy a püspök és főgondnok urak meghívtak, nem áll, mert ők a kollégium főhatóságának, az egyházkerületnek nevében vannak ott. De különben is — bármennyire teljes is a bizalmunk és tiszteletünk a püspök és a főgondnok urak iránt — és bármennyire büszkén valljuk is őket vezéreinknek, őket az akadémiai tanács részéről meghívottaknak nem tekinthetjük, annál kevésbé, mert hiszen az csak természetes, hogy őket meg kellene hívnunk akkor is, ha a kollégium nem volna érdekelve. Egyébiránt *magát a püspök urat is nagyon meglepte*, mikor tőlem kérdése folytán hallotta, hogy mi nem kaptunk meghívást.

— Ma épen akadémiai tanácsülésünk volt, ahol hozzám intézett kérdés folytán mindezeket elmondtam s nyilatkozatomat *az akadémiai tanács egyhangulag helyesléssel vette tudomásul*.

Sajnálom, hogy ez a kellemetlenség előadta magát. Nem miérettünk, de Debrecenért, amely várost én nemcsak mint mostani házámat, de gyermek és ifjúkorom kedves emlékei révén is nagyon szeretem. Ezt a mi jó városunkat igen sokszor csipkedték már — gyakran teljesen alárendelt ügyek révén is — kultura iránti fogékonytalanságért. S az bizonyos, hogy ebben az esetben, ha valakit gáncs érhet, az semmi esetre sem az akadémiai tanács.

E felelethől, amely mindenkit megdöbbenhet az intézőség, a város eljárása fölött, kétségtelen, hogy a tanári karral, a főiskolával szemben mulasztás történt, amelyet utólag egy telefon üzenettel elintézni nem lehet és az akadémiai tanács méltósága megköveteli, hogy ez a hiba gyorsan, tapintatosan,

legalább is olyan előkelően és gavallérosan, amilyen nem finom dolog volt a mellőzés, reparáltassék.

Oroszország szégyene

A kievi vérvád-pör

Az eddigi tárgyalás kirívóan bizonyítja, hogy hatalmas, titkos rugók működnek elrejtetten és nagy befolyások érvényesülnek, hogy a kiewi törvényszék mondja ki a bünyöst a boldogtalan Beilis Mendelre, aki huszonhat hónap óta ül vizsgálati fogságban a rituális vérvád szörnyű babonája miatt. De már a tárgyalás második napján annyira ingott a közvád, hogy a főügyész idegeskedni kezdett és nagyon ügyetlenül elárulta, hogy fél a nyilvánosságtól. A tegnapi tárgyaláson ugyanis szót kért és fölhívta a bíróság figyelmét arra a körülményre, hogy gyorsírók pontos feljegyzése alapján hire megy a tanu-vallomásoknak, ami illuzióriussá teszi az egész eljárást, hiszen a még ki nem hallgatott tanuk így megtudják, mihez kell magukat tartaniok. Indítványozta ezért, hogy a törvényszék tiltsa meg a tárgyalás menetének ilyen leírását.

Rövid tanácskozás után a bíróság visszautasította a közvád indítványát és tovább folyt a tanukihallgatás. Tegnap első alkalommal vonult föl a zsidó tanuk, mert úgy rendezték a tárgyalást, hogy első nap csak a vádra nézve kedvező tanuk álljanak elő. És az a meglepetés érte a főügyészt, hogy az egyetlen Prainitis katolikus papon kívül senki, még az ortodox lelkész sem erősködött a vérvád mellett. Roppant érdekes volt az Arenar-család vallomása. Elsőnek Arenar Herskót hallgatták ki, ez a zsidó fiu jó pajtása volt a szegény meggyilkolt Jusscszkinak. Körülbelül egykoru lehetett vele s mindig együtt játszottak.

Mialtt Arenar Hersko vallott, a vádlott Beilis hangosan fölzokogott.

Aztán az Arenar-család többi tagja állott elő. Utánuk a meggyilkolt gyermek nagy bátyját, Njesinszki Fedort és nagynénjét, egy töpörödött anyókat hallgatták ki. Ezekkel azt akarta bizonyítani a közvád, hogy a zsidók csalták a szegény fiut magukhoz s azt ígérték, hogy megmutatják neki atyját, akit nem ismert, mert már születésekor cserben hagyta gyermekét. A tanuk erre sehogyssem emlékeztek.

Nagy feltűnést kelt Kiewben, hogy az ügyészség perbe fogta a „Kiewlyanin“ című konzervatív lap szerkesztőjét, Surgin dumaképviselet, miután lapját tegnap elkobottatta. Ez az ujság azt írta, hogy a közvád képviselője meg nem engedett módon befolyásolja a tanukat és egész eljárásából kiteszik a lólab: a rituális vérvádat mindenáron igazolni kell. Az elkobozott lap példányait ma úgy keresik Kiewben, mint valami kincset és szívesen fizetnek egy-egy ujságszámért 10 rubelt.

A törvényszéki palota körül naphosszant rengeteg néptömeg hullámozott. Néhány száz lovas- és gyalogos rendőr cirkál a törvényszék körül, a szomszédos házak udvarain két gyalogezred csapatát helyezték el minden eshetőségre készen.

Az orosz sajtó majdnem kivétel nélkül a rituális per ellen kezd fordulni. Feltűnést kelt a kormány egyik felhivatalos lapjának, a „Rada“-nak mai cikke, amely azt fejtegeti, hogy akár mint dől is el a kiewi tárgyalás, egy bizonyos, nevezetesen az, hogy a Beilis-pör volt az utolsó rituális pör.

Beilis négy védőügyvédje a következőképpen osztotta el egymás között a pör írásai anyagát: Zarudni ügyvéd elméleti szem-

Kovács Gyula és Társa Őszi és téli ujdonságok **női felöltőkben. ■■**
Debreczen, **Divatbundák, plüsch**
Piac-utca 55. (Hungária mellett). **és szőrmekabátok.**
Leány- és gyermekfelöltők, boák és muffok. Costümök,
pongyolák. Női leány- és gyermekkalapok. ■■■■
Mindezen felsorolt cikkek a legolcsóbb szabott áron.

pontból foglalozik a vérváddal. Grusenbergről ügyvéd a jogi kérdést tárgyalja, Maklakow a főtanúnak Csrebák Verának. Juscsinszki halálánál való szerepét tárgyalja. Karabcewski főképpen Beilis alibijét fogja bebizonyítani.

A pör iránti óriási érdeklődést mutatja, hogy a tárgyalás első napján 100.000 szót táviratoztak a világ minden részébe a Kiewben összegyűlt tudósítók.

Diáknyomor Debreczenben

Kizárás a kollégiumban

Lesújtó hírt kapunk az öreg kollégium emberszeretetet és kulturát hirdető falai közül. Sajgó panasz, tehetetlen fájdalom és kétségbeesett lemondás szomorú hangjai szállanak felénk és kéri számon a letört akarás s agyontaposott munka eddigi törekvéseit, verejtékes szántását. Teológusok, jogászok általánosan, energiátlanul és nem tudják, mihez is kezdenek holnap. Meglett fiatalemberek, megállapodottság szélén álló férfiak, akik valamikor talán az ország büszkeségei, alkotó vezérei lehetnének, holnap ki lesznek dobva az utcára, letéritve egy reményteljes életről, ki a *semmibe*.

Mindezt azért, mert szegények nem tudják előteremteni azt a nyomorult *harminc koronát*, amit a kollégiumnak gazdasági igazgatása megkövetel azoktól, akik sem vaszorgalmukról, sem anyagi gazdaságukról teljes tanusítványt felmutatni nem tudnak. — *Több jogásznak, harmad- és negyedéves teológusnak* el kell hagynia a főiskola falait, bucsut mondania pályájától s új utat keresnie boldogulásához, mert *nem tudta e hó 12-éig előteremteni a félévi tandíjat*. A milliókkal rendelkező kollégium falain belül gyanis kimerült minden forrás, be van töltve minden hely, ahol a szegény ember fia elhelyezkedjék s akik idején nem gondoskodtak protekció, vagy családi összeköttetés révén a maguk feje aljáról, holnap már átabotába mérhetik ezt az országot, beleindulhatnak a nagy kétségbeesésbe.

— *Kimerült minden alap, be van töltve minden hely!* — kénytelen válaszolni a dékán és a főiskolai igazgató — *nem tehetek semmit!* . . .

S talán köny szökik szemükbe, mikor látják a gyönyörű szál fiukat, az élet pompás erejű katonáit lehorgasztott fejvel, sebesülten távozni anélkül, hogy azokon segíteni tudnának. És itt egy nagy igazságtalanságra kell rámutatnunk. Olyan igazságtalanságra, amelynek éppen a jogakadémiákon, főleg a teológián nem szabadna megtörténnie. És ez abban nyilvánul, hogy egy-két évvel a *diploma, a kenyér megszerzése küszöbén döntenek ki existenciákat pár korona tandíjért*.

Eltekintve ugyanis attól, hogy ez az eljárás éppen nem erősíti a hitet az emberekben, még embertelen látszata is van s alkalmas a mai társadalmi rend gyűlöletére is. — Ugyanis a gazdagság erejét, a pénz hatalmát

helyezi előtérbe minden küzdelmek és kvalitások felett, pedig egy csöpp humanizmussal és egy kevés jóakarattal nemesak elősegíthetné a szegény diákok boldogulását, de a maga anyagi érdekét is meg tudná védeni. *Ha kötelezvényt vennének a szegény, tandíjat fizetni nem tudó diákoktól* kötelezettségük összegére, minden diák hálával és szeretettel gondolna a debreceni kollégiumra s egy fillért sem vesztene ezáltal az igazgatóság.

Igy azonban holnap ismét egy sereg kiharangozott, félbenmaradt diák átkozza a sorát, amelyik idevetette Debreczenbe. Ha csak *a társadalom* meg nem mozdul és össze nem rakja a szükséges filléreket. Hogy ne legyen annyi hajótörött . . .

Az egyetemi alapkövetel

Készül az ünnepség programja

Megirtuk annak idején, hogy az egyetemi nagybizottság s a kultuszminiszter egyöntetűen e hó 31-ére kívánták az egyetemi alapkövetelének ünnepélyességét kitűzni. — Ezt el is határozták és az ünnepség rendezésére kiküldött bizottság Kovács József polgármester elnöke alatt már több ízben ülésezett.

A bizottságnak az a célja, hogy az ünnepség minél fényesebb és Debreczenhez, valamint az országos jelentőségű nagy eseményhez méltó legyen.

A programját az ünnepségnek még részletesen nem állapították meg, de már nagy vonalakban és főbb pontjaiban ez is meg történt.

Az ünnepséget istentisztelet nyitja meg a református nagytemplomban, ahol ugyanakkor a reformáció emlékünnepét is ülik. Az istentiszteleten *Baltazar* Dezső dr. püspök fog beszélni.

Istentisztelet után közgyűlés lesz a városházán, ahol minden valószínűség szerint *Kenézy* Gyula dr. udvari tanácsos fogja az ünnepi beszédet mondani.

A közgyűlésről a közönség a Nagyerdőbe vonul az egyetem részére kijelölt területre.

— *Aki szereti önmagát, csak olvassa el!* Sok ember egyedül azért sínlődik évekig fájdalmas emésztési zavarokban, mert nem találja meg az útját és módját e nyavalya megszüntetésére. Meg fogjuk nekik mutatni: Klinikai kísérletek a bécsi általános közkórházakban beigazolják, hogy a természetes *Ferencz József*-keserűvízzel a székrekedés legkülönbözőbb formáinál különösen kedvező eredményeket lehet elérni. Nevezetesen az igazi *Ferencz József*-viz oldó és haitó hatása rendszerint már kisebb adagok használatánál is beáll, mint más hasonló gyógyvizeknél. A *Ferencz József*-keserűvizet a betegek szívesen isszák és huzamosabb használat mellett is jól bírják. Kapható mindenütt gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerkereskedésekben. Saját érdekében ajánljuk, hogy a bevásárlásnál mindig teljes néven „*valódi Ferencz József*-keserűvizet” követeljen! Okos ember nem fogad el utánzatot, különösen itthon, ahol nem kerül olyan sokba, mint a vámon túl. A *Ferencz József*-gyógyforrások szétküldési igazgatósága Budapesten.

re, ahol megtörténik az alapkövetel, amelynek aktusánál az akadémia egyik tanára, vagy igazgatója fog beszélni.

Az alapkövetel után több száz terítékű banket lesz.

Színház

HETI MŰSOR:

VASÁRNAP: Délután *Fenelányok*, énekes bohózat. (Mérsékelt helyárrakkal.) — Este: *Támlásszék 10. sz.*, énekes bohózat. — Ujdonság. — (Kisbérlet.)

Támlásszék 10. sz.

Énekes bohózat. Bemutató előadás.

Hát igen. Egy vidéki színház (egy egészen vidéki színház) néztöterén Városi Vitus őszerez egy fiatalemberrel, aki az ő helyére ült le. A darabnak ez a bevezető része a néztöterén játszódik le, amiből negyedórát tartó hecc keletkezik, míg lecsillapítják a karzat látogatóit. Ezek ugyanis azt hiszik, hogy a dolog komoly és Kormos tényleg összeveszett Madassal a nagy hamleti kérdésen: Royal vagy Hungária? Azután a színpadra mennek és megkezdődik a darab. Vitus azt hiszi, hogy Richárdnak az unokaöccse, meg akarja pumpolni Rudas abázsiai szállodást. De Rudas Lottikát szereti, aki nem szereti Vitust, mert nem veszett össze a néztöterén Városival. Közben megérkezik Vitus felesége, mire rendőrök jönnek és Richárd felszáll repülőgépen. Közben azonban egy teherlift az összes szereplőket a matematika szabályai szerint különböző variációkban összehozza egymással. Erre megjelenik Vitusné ikanyja és megengedi, hogy Kormos elvegye Paver Margitot, Oláh Gyula pedig Borbély Lilit. Közben a rendezőnek jelentik a néztöterről, hogy a darabban előforduló táncok közül melyiknek volt a legnagyobb sikere. A vidéki színház karszemlévete a színpadra jön és ezzel a táncal befejezi a darabot, míg a közönség a ruhatárban felöltözködik.

Tul minden tréfán: a darabon jól lehet mulatni. Az előadás osztályzata a következő: Serfőzi Etel, Borbély Lili, Kormos: feles, Madas István, Szalay Gyula, Egri Berta, Szentiványi Gitta: jó. Oláh Gyula, Paver Margit, Mucsy Anna elégséges. A többiek osztályisméltésre utasítanak. Általános osztályzat: közepes. x.

* A „*Támlásszék 10. sz.*” sorozatos előadásai. (A színházi iroda jelentése) A „*Támlásszék 10. sz.*” sikerére való tekintettel az igazgatóság a szombati premieren kívül, még háromszor egymásután műsorra tűzte a kitűnő énekes-bohózatot. A mai, vasárnap esti Kis bérletes előadásra, földszinti és első emeleti páholy-jegyek, azonkívül elsőrendű támlásszék-jegyek is állanak a közönség rendelkezésére. Az igazgatóság ez uton is felhívja a t. közönség figyelmét e körülményre azzal, hogy e fent elsorolt elsőrendű helyek megváltása iránt még idejében gondoskodhasson.

* A „*Fenelányok*” vasárnap délutáni előadása. (A színházi iroda jelentése) Mérsékelt helyárrakkal kerül színre ma délután a „*Fenelányok*” c. kitűnő és rendkívül mulattató bohózat, melyben pompásabbnál pompásabb ének- és táncszámok váltakoznak a sebesen perdülő, kacagtató szöveggel. Nagy érdeklődés mutatkozik ez előadás iránt, úgy hogy akik még nem váltották meg leveiket, azoknak sürgősen kell ez iránt in-

PIACZ-UTCZA 65.

DEBRECZENI VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

MIKLÓS-U. SARKÁN

városi lerakatában állandó butorkiállítás: vas- és rézbutorban a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Eladás kicsinyben, egyrészt árrakkal.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FEUERSTEIN

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

mosó intézete Piacz-utca 63. Telefon szám: Főújszlet 11-57. sz. Flókújszlet 732. sz

tézkedniök, ha megfelelő helyet akarnak kapni. Pénztár délelőtt 9—12 óráig és délután 2 órától van nyitva.

* **Bucus-előadást** tart ma az „Apolló-színház”, ma lép fel utoljára Fedák Sári, ki művészetével lázba ejtette egész Debrecen. Ma van a nagyérdemű közönségnek utoljára alkalma e filmfenomén művészetét megtekinteni. Kiegészítésként a berlini „Admirál-jég-palota” japán-balletje van műsoron. Hasonló műsor még eddig mozgó-színházban nem volt. Az előadások pontban 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Végrehajtási visszaélések

Hogy játszik ki a hitelezőket?

Kereskedők és iparosok gyakran panaszkodnak, hogy a bíróság lefoglalt tárgyakat adótartozás fejében újból lefoglaltatják és mielőtt a bírói végrehajtás befejeztetnék, közben közigazgatási árverésen elárvereztetik, amely alkalommal módját tudják eiteni, hogy potomon pénzen, megbízott útján maguk szerzik meg az árverelt tárgyakat s ezután ki játszik a hitelezőket.

A debreceni kereskedelmi- és iparkamara, amely legutóbbi közgyűlésén behatóan foglalkozott e kérdéssel, ez ügyben kutatást indított és hivatalosan megállapította, hogy gyakori az oly eset, amikor az olyan adósoknál, akiknél 10—20, sőt még több bírói foglalást eszközöltettek, úgy igyekeznek menekülni a tartozások kifizetésétől, hogy adóügyben lefoglaltatják a már előzőleg bírósággal többszörösen le- és felülfoglalt ingóságokat, azokat egy úgynevezett „strohmannal” a zártkörű árverésen megvételik, melyek természetesen továbbra is birtokukban maradnak és ha a bírósági végrehajtó valamely ügyből kifolyólag árverést tüz ellenük és megjelen a helyszínén azon célból, hogy meg is tartsa azt, az illetők ravasz szemhunyorítások közben egyszerűen prezentálják az adóárverési jegyzőkönyvek hiteles másolatát és az ügy el van intézve, mert egy és ugyanazon ingóságokat kétszer elárverezni nem lehet.

Gyakori eset az is, hogy az adóárverési vevő a bírósági foglalások által törvényes zálogjogot nyert hitelezők ellen nem halasztó hatályu tulajdoni igénypereket indítanak a kir. járásbíróság előtt és a legkormönfontabb eszközök igénybe vétele mellett kiforszírozzák azt, hogy ne lehessen a kitűzött bírósági árveréseket jogerőre emeltetni addig, míg az általuk folyamatba tett igényperek végbefejezést nem nyernek.

A bírósági végrehajtó sem a közigazgatási, sem pedig az adóárverések kitűzéséről értesítést nem kap és így nem áll módjában értesíteni a foglaltatokat.

Egy teljesen analóg esetből kifolyólag a budapesti büntető törvényszék vád alá helyezte az adóst, az árverési vevőt, az adóvégrehajtót, az adóbiztost és becsüist és ezt a vád alá helyezést a budapesti kir. ítélőtábla helybenhagyta, miután kétségtelenül megállapították a hitelezők kijátszását.

A legfőbb ideje volna már annak, hogy haladéktalanul megtéssenek az illetékes hatóságok részéről mindazon intézkedések, melyek által megszüntethetők volnának a jelzett és mindinkább nagyobb mérvűket öltő szemérmetlen visszaélések.

Amennyiben pedig a jelenlegi szabályok oly lazák, hogy csak a feltűnőbb ilv visszaélések foghatók meg velük, e szabályoknak kellő szigorítását kívánják az e téren fenye-

getett kereskedelmi és ipari érdekek. A debreceni kamara ezt felterjesztésben sürgeti most meg.

Tisza István pápaszeme.

Bocsánat, tévedtem!

Vasárnap tudvalevőleg Pozsonyban volt Tisza István gróf a dunántúli református egyházkerület közgyűlésén. Ez alkalommal lakomát is rendeztek a Magyar Király vendéglőben.

A vasárnapi diszbanketten Tisza István gróf, miniszterelnök, egyházkerületi főgondnok is részt vett. Ott volt végig a banketten, beszédet is mondott, azután visszatért rokonaihoz Maldeghem grófiék Kossuth-téri lakására.

Alig tért haza, egyszerre csak észreveszi, hogy a pápaszemét ott felejtette a banketten. Rossz szemű embernek szemüveg nélkül lenni, bizony kellemetlen dolog, a rövidlátó Tiszák arcához meg pláne épu gy odatartozik a pápaszem, akár a Bourbonokhoz a lilium, Tisza István sem gondolkodott soká. hanem megkérte a fiatal Maldeghem grófot, szaladna el a hotelbe az ott felejtett pápaszemért.

A fiatal Maldeghem gróf elszaladt a Magyar Királyba, megkereste Berlin Gyulát, a tulajdonost és kérte a pápaszemet.

De Berlin nem tudott a dologról semmit. — Sajnálom, de nem találtuk sehol a pápaszemet.

— Pedig ott kell lenni, — erősíti a kis gróf! — A kegyelmes ur a bankett alatt tette le és aztán ott maradt.

Összekutatták az egész bankett termet, az asztalokat, a parkettes padlót, kikérdezték a személyzetet: senki sem talált, senki sem látott pápaszemet. Nincs és nincs. Berlin restelkedve adta tudtul, hogy a kegyelmes ur pápaszeme — valószínűleg elveszett.

Ez történt délután, úgy négy óra tájban. Este nyolckor egy fekete ruhás, magas ur kopogtatott be a Magyar Király szálló irodájába. Berlint, a tulajdonost kereste.

— Tisza István vagyok — mutatkozott be. — Eljöttem bocsánatot kérni azért, mert délután önnél kerestem a pápaszememet. Én tévedtem. A pápaszem nem veszett el, már meg is találtam odahaza. Még egyszer bocsánat . . .

Irodalom

(-) **Dr. Kun Béla füzetei:** 1. Egyház és egyetem. A debreceni ref. kollégium tanév-megnyitásakor tartott beszéd. Végeredményileg, mint annak idején jeleztük, a felekezeti egyetemnek nek kedvez ez, mely nézethez elvileg csatlakozik most a Sárospataki Református Lapok legközelebbi vezércikke, hozzátevén, hogy törvényhozásilag szüntető meg a felekezeti egyetem felállítására vonatkozó joga. 2. Egyházi törvényeink és a tanárok. Az országos református tanár egyesület 1913. évi közgyűlésén tartott felolvasás, mely a felekezeti tanárok hátrányos helyzetével az államiakkal szemben, továbbá egyházkormányzatunknak s fegyelmi törvényeinknek a tanárookra vonatkozó pár helytelen intézkedésével foglalkozik. — Mind két füzet tartalma megszívlelésre érdemes.

(-) **Debreceni Kalauz.** Debrecen sz. kir. város leírása és nevezetése látni való. Összeállította Konházai Kónc Ákos főlevéltáros tb. tanácsnok. Illusztrációkkal 400 oldalon. Megjelenik novemberben, színes kiállításban. Tartalma: Előszó. Beérkezés az állomásra.

A nagyobb utcák nevezetesebb épületek és intézmények palotái. A város rövid története. A város cimere. A város közigazgatása, a város tisztikara és életrajza. A városi hivatalok beosztása, utmutatója. Hajdu vármegye és tisztikara. Egyházak, tanintézetek, iskolák és közművelődési intézmények. Egyletek. Hirlapirodalom. Igazságügy. Közigazgatási hivatalok. Debrecen kereskedelme és ipara. Pénzintézetek, gyárak, iparvállalatok. Szállók. A Nagyerdő és Hortobágy ismertetése. Kiránduló helyek. A város fejlődése az utolsó huszonöt év alatt. Mit nézzén meg az idegen Debrecenben. Hirdetések. Hirdetéseket legutányosabban vesz fel a munka szerzője: Városház, földszint.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** E hó 12-én vasárnap prédikálni fognak a Nagytemplomban Jánosi Zoltán lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Szele György lelkész, 11 órakor Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, az Ispotályi templomban Urav Sándor lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a csapókereti imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a homokkereti imaházban Boér Károly vallásoktató lelkész.

Az ágostai hitvallásu evangélikus templomban ma délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— **Vallásos estély a kollégiumban.** Vasárnap délután 5 órakor a főiskolai oratóriumban „Vallásos estély” lesz.

— **Uj táblai és törvényszéki bírák.** A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király **Fekete Gedeon** betétszerkesztő bírót, **Récsey Sándor** dr. máramarosszigeti törvényszéki bírót a debreceni kir. ítélőtáblához ítélőtáblai bírákká, **Fereny Tibor** dr. kir. ügyészt és **Jeney György** dr. kir. törvényszéki albirákat a debreceni kir. törvényszékhez bírákká nevezte ki.

— **Előkelő vendégek Debrecenben.** A Concours Hippique ma este jelezte jöveletét **Horthy Miklós** fregattkapitány, a király szárnysegéde, nejevel együtt. Dom **Miguel** braganzai herceg, a királyi ház tagja, hétfőn este érkezik Debrecenbe. Kifejezett óhajára minden hivatalos fogadtatás elmarad.

— **Az októberi közgyűlés előtt.** A tanfolyamon lévő **Vargha Elemér** dr. tanácsnok helyett **Tóth Emil** dr. tanácsnok ma bocsátotta ki a meghívót a jog- és pénzügyi bizottság ülésére, amely e hó 14-én, kedden délután 3 órakor lesz. A tárgysorozaton szereplő közgyűlési ügyek a következők:

1. Székely Simon kérvénye a vezetése alatt álló nyilvános magán polgári fiúiskola részére évi állandó segély adása tárgyában. 2. Főügyészi jelentés a néhai Hegyi Mihály-né-féle iparostanonc-iskolai alapítvány tárgyában. 3. Ráczy Mihály városi bérlő felebbezése a 12503—1913. sz. tanácsi határozat ellen. Kapcsolatban a téglagyári felügyelőbizottság javaslata a bérlő kérelme tárgyában. 4. Főszámvevő jelentése a csatorna használati díjak felemelése, illetve a csatornázási szabályrendelet ide vonatkozó rendelkezéseinek módosítása tárgyában. 5. Az izr. szent egyetel kérvénye az általa fenntartott izraelita menház részére állandó évi segély adása tárgyában. 6. A Klár Andor ipari és kereskedelmi részvénytársaság tulajdonát képező és az országos tanítói árvaház mellett elterülő telek megvételének ügye. 7. A mentőegyesület kérvénye segélyének felemelése tárgyában.

KONCZ ruhafestő mélyen leszállított árak mellett tisztít és fest!
Debrecen, Arany János-u. 10. Váson alj, síma 1-20 K Eponste alj, síma 1-40 K Telefon 701.
Mosó granadin bluz, síma 1-20 K Mosó vászonbluz, síma 1- K

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhethjük be

WEISZ ADOLF
posztókereshedőnél, Debrecen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Egységárak

12

K

City cipők

Piac-utca 40, a Honfőrelével szemben.

16

K

— **Uj bárók.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, idősebb Neumann Alofnak, Végvári Neumann Dánielnek és ifjabb Végvári Neumann Adolfnak, valamint törvényes utódaiknak, a közgazdaság és jótékony-ság terén szerzett érdemeik elismeréséül a magyar bárói méltóságot — idősebb Neumann Adolfnak a Végvári előnévvel adományozta. A Neumann név országosan ismert név a közgazdasági életben, ahol nemcsak óriási vagyonokkal, de valóban nagy értékű munkásságukkal is szerepelnek. A családnál hagyományos szokás a jótékony-ság és Arad városának nem egy humanitárius intézménye nekik köszönhető létesítését. Kulturális és emberbaráti célokra százezreket áldoznak. Valóban érdemet jutalmazott most a királyi kitüntetés.

— **Koszoruk Balogh Ferenc koporsóján.** Megemlékeztünk arról, hogy a debreceni kollégium és a magyar kálvinizmus nagy halottját Balogh Ferenc drt tegnap temették el a részvétnak impozáns megnyilatkozása mellett. Ez az óriási részvét megnyilatkozott azokban a nagy tömegű részvéttirakokban is, amelyeket mindenhol a családhoz küldenek. A koporsón a következő fölírásu koszorúk voltak: Isten veled a viszontlátásig — Szerető hitvesed, Méltó büszkeségüknek — a kollégium tanárai. Balogh Ferenc tanácsbíró — a tiszántúli református egyházkerület. Drága jó apa és nagyapának — Feri, Erzsike és az unokák. A feleithetetlen legjobb édes atyánk — Béla és István. Az árvák legnagyobb jótevőjének — Ágica. Tisztelete és szeretete jeléül — Árvav Géza. Szeretett sógorának — Mariska. Atvai öreg barátjának szeretettel — az akadémiai egyetem ifjuság. Emléked örök életű és a hit világában — Nem haltál meg, csak megszüntél dolgozni. Forrón szeretett atyjuknak — Ernő, Erzsike, Ágnes. Feleithetetlen Tanárának — a joghallgató ifjuság. A legkedvesebb barátomnak — özv. Kiss Áronné. Szeretete jeléül — Ilka. Tiszteletteljes részvéttel — a Telegdy család. A Mesternek hálás tanítványai — a teologus ifjuság. A Reformáció nagy tudósának — a Csokonai-kör. Te új életet teremtettél. Mi örökre megőrizzük emlékedet — a Főiskolai Magyar Irodalmi Önképző Társaság. Kegyeletük emlékéül — Bölcsészethallgatók. Ujjáteremtőjének, hála-ja jeléül — a Hittanszaki Önképző Társaság. Ezekon kívül még számos koszorú és csokor ékesítette a koporsót.

— **Concours Hippique-re** legújabb kocsi- és auto-takarók, angol-pládek. Valódi Jäger alsóruhák. Legszebb, divatos, női és férfi fehérneműk, zsebkendők, harisnyák Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. Kirakatokat érdemes megtekinteni.

— **Az albán királyjelölt köruton.** Berlinből jelentik: Wied herceg, aki most Bukarestben van, berlini tartózkodása alkalmával Vilmos császárnál is megjelent és az albán trónra való jelöltségéről beszélt vele. Berlinben igen tartózkodóan nyilatkoztak a herceg jelöltsége dolgában.

— **Gyönyörű kalap** és uri divat újdonságok Frank Testvéreknél, az új megyeháza mellett.

— **Helyőrség változások.** Bécsből táviratozzák: A „Zeit“ értesülése szerint a legközelebbi időben valószínűleg nagyobb helyőrségváltás lesz a monarchiában. Hír szerint ugyanis a 16. huszárezredet, amelynek kerete Nyiregyházán van, Marburgból Galiciába, a szombathelyi háziezredet Marburgba, a győri 26. gyalogezredet Szalcburgba s a szalcburgi 75. gyalogezredet Győrbe fogják áthelyezni. — Ugyancsak Bécsből táviratozzák: Minden évben tavasszal a hadseregben helyőrségváltások vannak. A hadvezetőség elhatározta, hogy az idén, miután a boszniai csapatok nagyon igénybe voltak véve, ezeket a tavaszi helyőrségváltásnál mind kicserélik. A boszniai csapatok tehát korábban jönnek vissza az idén a monarchia belső területére, mint rendes körülmények között. Ez főleg a magyar katonákra nézve öröndetes, mert tudvalévő, hogy a boszniai helyőrség hatvan százaléka magyar alföldiekéből kerül ki.

— **Csak Török-pezsőt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

— **Beléptidiják és közlekedés a Concours Hippique.** A Concours Hippique a beléptidiják a következők: Páholy a Concours Hippique egész tartamára 50 korona. 1 napra 20 korona, tribün előbbi térre 15 korona, 1 napra 5 korona, nőknek, katonatiszteknek és tanulóknak tribün előtti a Concours Hippique egész tartamára 10 korona. 1 napra 3 korona. Ülőhely 2, állóhely 1 korona. Ülő- és állóhelyek csak 1 napra adatnak ki. A jegyek feltűnő helyen láthatólag viselendők. A közlekedés a verseny ideje alatt a következőképpen történik: A Hatvan-utcai villamos-vasut egész nap közlekedik a versenyterig. Indulási hely: régi Bika-szálloda előtt (Piac-u.). A villamos-vasut külön vonatai délután a Hungaria-kávéház (Piac-utca) előtti kitérőtől indulnak és pedig a következő időben: 14-én délután fél 2 óraker a versenyterig (Lóvásártér). 15-én délután fél 2 óraker a sorompóig (Lóvásártér). Onnan gyaloglás 10 p. 16-án délután 1 óraker a versenyterig (Lóvásártér). 19-én délután 1 óraker a versenyterig (Lóvásártér). A különvonatok a versenyek befejezése után is közlekednek. Viteldij 20 fillér. A versenyek kezdetéről és más minden tudnivalóról bő tájékoztatást nyújtanak a programok.

— **A Simonffy-utcai Vizgyógyintézetet a Concours Hippique vezetősége** (báró Berg, Edlinger, báró Fiáth és báró Baich) ma meglátogatta. Miután az érkező vendégek között lehetnek olyanok, akik egy-egy rövid vizkúrát, elektromos fényfürdőt, forró levegőt stb. akarnak igénybe venni, meg akartak arról győződni, hogy ajánlhatják-e a kényves izlésű vendégeknek az intézetet. A látottak felett legnagyobb meglepedésüknek adtak kifejezést.

— **Negyvener kilogram dinamit.** Megírtuk, hogy tegnap délután három óraker Wilson a washingtoni Fehér Házban egy gomb megnyomásával — kábelen vezetett villamosáram segítségével — fölrobbantotta az utolsó sziklaréteget, amely a Panama-csatorna medrében a víz szabad folvását gátolta. Erről a történelmi jelentőségű eseményről ma még a következő részleteket jelentik táviraton Newyorkból: A Gambon-sziklagát fölrobbantására ezerkétszáz darab dinamittöltést halmoztak föl, amelynek súlya negyvenezer kilogram volt. Az a villamosáram azonban, amely a White House-ból kiindult, nem robbantotta föl egyszerre az egész dinamittömeget, hanem annak csak egyharmad-részét, mivel ezt így rendezték el. A robbantás, amely után a víz átömlött, eltávolította ugyan az utolsó akadályt, de még hosszas kotrómunkára lesz szükség, mielőtt újabb robbantások segítségével szabaddá lehet majd tenni az utat a két tenger között a hajóforgalom részére.

— **Legfinomabb gyapjuszövetek** mesés olcsó árban Kupfer és Társánál. Széchenyi-utca 1/b.

A táp- és gyógyereje

a csukamájolajnak általánosan ismeretes, de épen úgy az a tényállás is, hogy csak kevesen tudják ezt a kellemetlen ízű és nehezen emészthető olajat bevenni. Aki ellenben ehelyett a Scott-féle csukamájolaj-emulsióhoz fordul, sohasem fog a közönséges halolajhoz visszatérni, mert ez a készítmény oly jóízű és könnyen emészthető, hogy úgy nagyon mint kicsinek örömet okoz bevenni. Ezen jó tulajdonságához még az az előny is járul, hogy összetétele folytán a Scott-féle csukamájolaj-emulsió táp-érték tekintetében a közönséges halolajjal messze felülmúlja és szedése úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél mindenütt helyén való, hol a testet tartós erőhöz akarjuk juttatni.

Hűlés után, elerőtlenedésnél, nehéz fogásnál, gyenge oszontalkatá gyermekeknek, betegség után, fogyásnál és ehhez hasonló esetekben. De Scott-féle emulsióknak kell lenni és nem másnak!

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógytárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére Wien VII, egy gyógytár után próbaadagot küldünk.

— **A pénzügyi palota építése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A pénzügyminiszteriumban ma döntöttek a debreceni pénzügyi palota építésére beadott ajánlatok fölött. A miniszterium az összmunkákra tett ajánlatok közül **Fejér és Ritter debreceni cég** 770.000 koronás ajánlatát fogadta el. Öröndetes dolog ez, mert végre megkezdődnek a munkálatok s miután debreceni cég kapta az összmunkákat, kétségtelen, hogy a debreceni iparosság és munkásság mielőbb munkához jut.

— **A szociáldemokrata párt és a Germinal bemutatása.** Megírtuk már, hogy a szociáldemokrata párt határozatilag kimondotta, hogy az Uránus-színházban most bemutatásra kerülő „Germinal“ Zola szociális tárgyú darabját testületileg megnézi. Ezen előadás vasárnap d. u. 4 óraker lesz, melyre Suchán Rezső az Uránus-színház igazgatója 300 munkanélkülinek ingyen jegyet adott. A darabot dr. Leikovits Vilmos párttitkár ismertető előadása vezeti be és a darab keretében közreműködik a Munkás-Othon vereszenekara és az Ébredés-dalköre. — Ezen előadásra mérsékelt áru jegyeket a párttitkárságban kaphat a munkásság.

— **Polgári iskolai magántanulók figyelmébe.** Felhívjuk azon polgári iskolai magántanulókat, akik 1913 december hó folyamán magánvizsgálatot tenni óhajtanak a debreceni társ. polgári fiúiskolában, azok szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírott igazgatóságnál november hó 1-ig adják be, mert a később jelentkezők nem kaphatnak engedélyt. A kérvénnyel együtt befizetendő a vizsgadíj is. A vizsgadíj egyes osztálynál 30 kor., összszevont vizsgálatnál 50 kor. — (Kereskedelmi Tanintézet Igazgatósága, Piac-u. 6. sz. I. em.)

— **Női felöltők angol-kelméből** minden divatszínben 14 korona Halmágyinál.

— **Munkáskizárás Angolországban.** Londonból táviratozzák: A mancseszeri szövögyárosok elhatározták, hogy munkásaikat október 25-én kizárják. A kizárás oka az, hogy a szövögmunkások csatlakozni akartak a trade-unionhoz. Ha valamennyi fonógyárban kizárják a munkásokat, több mint kétszáz ezer munkás marad kenyér nélkül.

— **Tüntető román tanítók.** Máramaros-szigetről jelentik: A máramarosi tanítóegyesület közgyűlést tartott, amelyre nagy számban sereglettek egybe a máramarosi néptanítók. Előző este a tanítók egy csoportja ismerkedési-estélyt tartott, ahol azzal tüntettek, hogy egész este állandóan és fenhangan románul beszéltek és román nótákat huzattak a cigánnyal.

— **Elárverezték Orth János könyvtárát.** Berlinből jelentik: Tegnap ért véget Orth János könyvtárának elárverezése. Az anyagi eredmény igen csekély, mindössze nyolcvanezer márká folyt be a könyvekért. A hagyaték első részének tavaly történt elárverezése alkalmával kétszázhatvanegyszer márká gyűlt össze.

Iskolás fiúk részére

A legolcsóbb fiú- és gyermekruha bevásárlási forrás

Balázs Jenő, Piac-utca 61. sz.

Szentanna-utóával szemben. Telefon 6-28.

6-11 éves gyermek részére	8 K
12-15	15 K
15-17	20 K

Visszavonhatatlanul !!

Ma vasárnap

utoljára látható

GERMINAL

Zola halhatatlan szociális regénye 8 részben, egyszerre bemutatva.

Előadások: 3, 6 és 9 órákor kezdődnek.

3-tól 6-ig rendes helyárak.
6-tól 9-ig, 9-től 12-ig mérsékeltlen felemelt helyárak

Jegyek előre válthatók. : : : : Telefon 3-28.

— Leány-kabátok és leány-ruhák óriási választékban Halmágyinál.

— **A spiritusz.** Hajdusámsomból írják: Dancsó Mihály 57 éves sertéskereskedő nagy barátja volt az alkoholnak. Tegnap délben is alaposan beszédett a gyönyört adó szesz italokból, melyeknek hatása annyira elővette, hogy odahaza s denaturált-spirituszos itveget is meghuzta. Mintegy félliter szeszt tartalmazott az itveg, melynek hatása annyira elővette Dancsó Mihály szervezetét, hogy reggelre halva találták ágyában. Holnap temetik.

— **Menyasszonyi, névnap** és mindenféle alkalmi ajándéktárgyak, jó és olcsó kivitelben **Mentze Henrik** áruházában kapható Piac-utca 38. sz.

— **Nők a jogakadémián.** Eperjesről táviratozzák: A kollégium jog- és államtudományi kara Mikler dr. elnöklésével a legutóbb tartott ülésén Hébelt Ede dr. jogakadémiai tanár indítványára kimondotta, hogy mivel a jogakadémiának szervezeti szabályai nem zárják ki: a nőknek rendkívüli joghallgatókúval való fölvételét megengedi. Az ülésen mindjárt föl is vették Hajnal Ilonkát rendkívüli hallgatóul. Az eperjesi jogakadémia a jogi főiskolák között az első, amelyik a nőknek rendkívüli hallgatói minőségben való beiktatását megengedte.

— **„Parisi Chic“** a divatlapok királya óriási tartalommal 60 fillér. Egyedárusító **Acél antiquariuma.** Kérem divatlap-kirakatomat megtekinteni.

— **Egy perfekt magyar és német gépirónó,** aki mindennemű irodai munkában járatos, állást keres. Cím: Böhm Gyuláné, Kosuth-utca 47. sz.

— **Fiatal özvegy asszony** bejáró főzőnőnek ajánlkozik uri házakhoz. Burgundia-u. 20. sz. a.

— **Solingeni és angol acél zsebkések,** ollók, borotvák és nyíró készülékek olcsó szabott áron **Mentze Henrik**-nél Piac-utca 38. szám.

— **Fiatal, özvegy asszonynál** teljes ellátást kaphat magános ember. Burgundia-u. 20. sz.

Ékszer- és órajavitást

pontosan és szolid árak mellett eszközöl
PINTÉRGUSZTÁV,
Piac-utca 26. Bérpalota. Új utcában.

A házasság mint életelixir.

— Érdekes statisztika. —

*

Azt a misztikus életelixirt, amelyet a titokzatos tudományok adeptusai a „bölcsek kövében“ vélték felfedezni, most egy amerikai tudós egy sokkal köznapibb, általánosan ismert, de ebből a szempontból alig méltatott intézményben véli feltalálni: a házasságban.

— Aki soká akar élni, az nőüljön meg — ajánlja Wilco tanár, aki ezen merész állítását statisztikai adatok alapján nyilatkoztatta ki. Tudósok 1909-ben Newyork állam statisztikáját, 1910-ben pedig az Egyesült-Államok adatait tanulmányozták át abból a szempontból, hogy viszonylik a házasság embereket élettartama a nem házasság emberekéhez képest.

A tanulmány eredményeit a newyorki közegészségügyi hivatal teszi közzé s egyben kétségen kívül megállapítja, hogy a házasság meghosszabbítja az életet. A férfiaknál még pregnansabban domborodnak ki a házasság előnyei. Bármelyik korosztályt vizsgáljuk is, a „férjek“ halálzási arányszáma kisebb, mint az agglégényeké. Lássunk csak egy pár példát.

Husz és harminc év között 4.2 százalékat tesz ki a nők halálzási arányszáma, szemben az agglégények 9.6 százalékaival.

Harminc és negyven év között a családok embere 6 százaléka hal meg, míg az agglégényeknél a halálzási arányszám meghaladja a 13 százalékat. Negyven és ötven év között még nagyobb a különbség: házasság embere 9.5 százalékaival szemben a nőtlének 19.5 százalékkal szerepelnek a statisztikában.

Ötven és hatvan év között már csökken ez a különbség, de a nők embereknél még mindig tizenegy halottal kevesebbük van évenként ezer ember után. Végül hatvan és hetven év között 32 tesz ki a házasságban élők halálzási arányszáma s 51-et az agglégényeké.

A statisztika számadásait azonban a tudomány csak akkor használja fel, ha sikerül a felsorolt tények között egy elméleti kapcsolatot is felállítani. Amíg ez nem sikerül, addig a statisztika egyszerű enumeráció, vagyis tényeknek vagy eseteknek a felsorolása marad. Indukciót vagy tudományos következtetést csak akkor válik, ha megtaláljuk a tények közötti okozati kapcsolatot is. Így a jelen esetben azt a magyarázatot kapjuk, hogy a házasság embereket szolidabban, rendezettebb viszonyok között élnek s családjukra való tekintettel tartózkodnak a veszélyes kalandoktól, természetes tehát, hogy tovább élnek. Tudományos becse azonban ennek a megállapításnak — ép a fönt említett okoknál fogva — már csak azért sincs, mert hisz ép oly joggal mondhatjuk, hogy a házasság embereket „aránylag“ rövidebb ideig élnek, mintha nem nőültek volna meg. Hogy a halálzási arányszám mégis az ő javukra kedvező, az tisztán azért van, mert a házasság igájába sokkal több egészséges ember hajítja a fejét, míg a betegek és gyengék nagy része nem meri magára venni a családalapítással járó erkölcsi és anyagi felelősséget.

Látnivaló tehát, hogy a statisztikának nem szabad döntő fontosságot tulajdonítani mindaddig, míg az okozati kapcsolatot nem leljük meg. E tekintetben Bertillon a francia statisztikus jön segítségünkre, aki a hivatásnak a halálzási arányszám hatását tanulmányozva, megállapította, hogy a legtovább azok az emberek élnek, akik lehető szigorú felügyelet alatt állnak. És e tekintetből kell a házasság előnyeit mérlegelnünk. Akire otthon

az asszony vigyáz s aki az asszony miatt vigyáz önmagára, az természetesen tovább él, amit a legjobban az bizonyít, hogy az özvegy vagy elvált emberek halálzási arányszáma sokkal magasabb, mint a nő, vagy akár a nőtléneké is. És ez a tétel szolgáltatja egyszerűsmind a bizonyító erejű kapcsolatot a statisztika felsorolt adataihoz. Most már látniuk, hogy tényleg a házasság hosszabbítja meg az életet: úgy a házasságban kívül élők, mint az özvegygé váltak nagyobb számban halnak el, mint a nők embereket. Nyilvánvaló tehát a házasság kedvező hatása az élet időtartamára.

A nőkre nézve nem áll fenn egészen ez a kedvező hatás. A 20—30 éves asszonyok többben halnak el, mint az ugyanolyan idős leányok. Ez azonban a szülési veszedelmekkel magyarázható, amely ebben a korban különösen fenyegeti a nőket. Harminc éven felül már megint a házasságban élők javára billen a mérleg, s ez a fölény a korral mindig gyarapodik. Az özvegygé vált, vagy elvált nők halálzási arányszáma megint nagyobb lesz, bár nem éri el egészen a férfiaknál tapasztalható százalékot.

Nem érdektelen megemlíteni azt is, hogy az öngyilkosok nyolcvanöt százaléka nem nő. Végeredményben tehát megállapítható, hogy a házasság gyönyöreire és fájdalomai valóban életelixir gyanánt befolyásolják az embereket...

ÉRTESÍTÉS

Értesitem a n. é. vásárló közönséget, miszerint főüzletem sehol nincs, :::

NAGYÁRUHÁZAIM

pedig

PIAC-UTCA 47,

a Dreher-söröző mellett és

PIAC-UTCA 32,

a volt Szediák-házban

teljesen újonnan felszerelve állnk a közönség rendelkezésére.

Teljes tisztelettel

Halmágyi Sámuel.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

(*) **A Kálvin-Szövetség közgyűlése.** A Kálvin-Szövetség e hó 18-án tartja IV. rendes közgyűlését a dunamelléki ref. egyházkerület székházának dísztermében (IX., Ráday-utca 28. sz.) délután fél 7 órákor. — Bernát István elnöki megnyitójában azt a problémát fogja fejtegetni, hogy mi a teendő a ref. híveknek a városokba való tödulásával szemben s illetőleg mik a teendők elhelyezkedésüknek és megélhetésüknek előmozdítására. Pálóczy Horváth Zoltán dr. titkár az 1912—13. évről terjeszti elő jelentését.

(*) **A debreceni népszerű főiskolai tanfolyam előadásai.** A népszerű főiskolai tanfolyam é s félévben is megtartja előadásait. — E félévben dr. Beöthy Zoltán „Magyar lángelmék“ és dr. Darkó Jenő „Athén építészeti emlékei“ címmel fognak előadásokat tartani, utóbbi képekkel illusztrálva azokat. — Ugy az előadók, mint tárgyaik megérdemlik az érdeklődést, amely már tavaly is oly nagy mérvben nyilatkozott meg a debreceni intelligens közönség körében.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, omésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszertárakban.

SCHULTES AGOST

Szinye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

„Henneb

terenkénti blo
vámolva a há
postafordulatt

A DNY
sárnap dél
telepi pály
A VSC. csa
utóbbi mér
a Nyomda
szülődik, h
izgalmas é
nagy az é
a VSC. II.

Világ

Ér

Egy
adott köz
összeállítá
tosságu kí
francia kö
gai tettek
egyéni mi
dekes köz

Dider
és essayi
rövid és
egy izben
den nője
jobban e
szövetség
delmezik
jában a
röl, mint
relmeség
gondot
avagy ta
nyére. A
mint a
több gyö
egy igaz

A n
gyarázta
rosszat
minket a
legjűk m
legeszes
tartja ma
nek val
Karr, a
következ
sággal e
ként rap
faszinür
mintha
valóság
maga fű
nő csak
médium
— Cata
„Ha azt
jó szive
ves, de
ellenség
ben, ha
ugyan,
utálatos
lemtele
dik leg

Da
gyobb
latkozo
nyében
amely
tesz m
Stael
sorsáb
férfiéb
az örö
a női
velte
szerele
nem e

„Henneberg-selyem“ csakis ezt vegyon fekete, fehér és színes K 1.35-től méterenkénti blousok és felöltőkre. Bérmintve és már elvámolva a házhoz szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot postafordulattal küldünk. Selyemgyár Henneberg, Zürich.

Sport

A DNySC—Vasutas SC. e hó 12-én, vasárnap délután fél 4 órakor a VSC. műhelytelepi pályáján barátságos mérkőzést tart. A VSC. csapata igen jó formában van s a legutóbbi mérkőzés alkalmával is kikaptak tőlük a Nyomdászok. Most a DNySC. erősen készülődik, hogy kiköszörülje ezt a csorbát. Az izgalmas és szépnek ígérkező mérkőzés iránt nagy az érdeklődés. — Előtte a DNySC. II. a VSC. II.-vel mérkőzik 2 órai kezdettel.

Világhírű írók a nőkről.

Érdekes írói meghatározások.

Egy francia lap érdekes összeállítást adott közre a napokban. Ez irodalmi jellegű összeállításban közli e lap mindama nagyfontosságú kijelentéseket és nézeteket, amiket a francia közélet irodalmi és politikai nagyságai tettek a nők társadalmi szerepéről és egyéni milyenségéről. Alábbiakban adjuk az érdekes közleményt:

Diderot, a világ összes szatirikusainak és essayistáinak legnagyobbika a következő rövid és szellemes meghatározást mondotta egy ízben a nők összességéről: „A világ minden nője egy szövetséget alkot, amely legjobban egy egyházi apácarend nőtagjainak szövetségéhez hasonlít: Gyűlölik és megvédelmezik egymást. — Chamfort egy novellájában a következőképpen nyilatkozik a nőkről, mint szeretni tudó lényekről: „A nő szerelmesének kiszemelésekor sokkal nagyobb gondot fordít barátjainak irigykedéseire avagy tanácsára, mint a kiszemelt férfi lényére. A szerelem jobban tetszik a nőknek, mint a házasság, aminthogy egy regény is több gyönyörűséget kelt az olvasóban, mint egy igazi történet”.

A női lélek ingatagságát Bougeart magyarázta meg a legrövidebben: „Ha az igaz rosszat mondjuk róluk, akkor gyűlölnék bennünket a végletekig; s ha a hazug jót hizelegjük nekik, akkor imádnak bennünket. A legeszesebb és legcsunyább nő is szépnak tartja magát bizonyos mértékben. Mindegyiknek valami tetszik önmagán.” — Alphonse Karr, a kiváló humorista egy regényében a következőket olvashatjuk: „A homloka valóságosan elefántesontszerű volt, szeméi szafirként ragyogtak, szemöldökét és halát ébenfaszinűre festette az alkotó természet, ajkait mintha korallból faragták volna, fogai helyén valóságos igazgyöngy csillogott.” Ehhez ő maga fűzte a következő észrevételt: „Egy ilyen nő csak egy tolvaj számára lehet alkalmas médium, de egy férfi számára távolról sem.” — Catalani ezt mondotta egy alkalommal: „Ha azt mondjuk egy nőnek, hogy páratlanul jó szíve van, jó gazdasszony, végtelenül kedves, de nem szép, akkor életünk legnagyobb ellenségét szerzzük magunknak benne. Ellenben, ha azt mondjuk neki, hogy nagyon szép ugyan, de a megjelenése és beszédmodora utálatos, kellemetlen, semmihez nem ért, szellemtelen stb., akkor a legkönyebben szegődik legjobb barátnőnké.”

Daniel Stern, aki írói művében a legnagyobb nőbarátnak tüntette föl magát, így nyilatkozott egy alkalommal a nőkről: „A nő lényében van valami behizelgő momentum, amely már magában véve is láthatatlanná tesz minden női hibát.” — Nagyon szellemes Stael asszonynak egy megjegyzése: „A nő sorsában a szerelem valóságos történet, a férfiben pedig egy epizód.” Octave Feuillet, az örökhírű drámaíró ezt írja többek között a női szerelemről: „Isten csak az anyát nevelte szeretőnek: gyermekszeretőnek. Ami szerelem ezenkívül az életben van, az mind nem egyéb egy fájdalom- és örömevegyülék-

nél, amit mindig csak hű lelki izgalmak kísérik.”

J. J. Rousseau, a híres forradalmi szociológus igen elnésen határozta meg a férfi és nő lelki viszonyát: „A férfiak filozofálnak az emberi szívről, de a nők olvasnak is belőle.” Bucols viszont a nők érzésvilágát akarja egy rövid mondattal megvilágítani: „A nők legszébb érzéseiket is hajlandók fölládozni a szerelemnek.” Maítenon asszony a következő szavakkal veti meg a női lélek furesaságait: „Szerelmes leveleikben nemcsak a grammatika és helyesírás, hanem a nyílt őszinteség ellen is mindig vétenek a nők.” Madame Fée a szerelmi valószínűséget magyarázza a következő gyakran használt mondásával: „A nő mindig panaszkodni fog a szerelem ellen, mert mindig többet képzel arról, mint a minő a valóságban szokott az lenni.” Ch. Lemesle ezt mondotta egy szociológiai tárgyú anketen, amit — mellesleg jegyezzük meg — nők rendeztek: „A nők nekünk köszönhetik minden hibájukat, ellenben mi nekik köszönhetjük minden létező erényünket.”

Módot nyújt
a takarékosagra
a célszerű

MAGGI-kocka,
mellyel

5 fillérért
1/4 liter

legfinomabb húslevest készíthetünk.

A MAGGI név a leggondosabb előállítását és kiváló minőségét szavatol!

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Előléptetés. A debreceni kir. törvényszék elnöke Miszti Károly hivatalszolgát elősosztályu szolgává léptette elő.

§ Bünyügyi főtárgyalások. A debreceni kir. törvényszék, mint büntetőbírótság előtt a jövő héten a következő ügyek vannak tárgyalásra kitézve:

Október 14. Kincz Ferenc család büntette, Deli István és társa lopás büntette.

Október 15. Zsiros Bálint és társa lopás büntette, Boros Zsuzsanna lopás büntette.

Október 16. Juhász Molnár István család büntette.

Október 17. Farkas Miklós lopás büntette, Szücs Lajos sulyos testisértés büntette, Vitéz Balázs magánlaksértés vétsége.

Október 18. Darai Sándor hivatali sikasztás büntette, Lakatos Cziró Imre lopás büntette, Légrádi Sándor lopás büntette, Rezes Gyula lopás vétsége.

HALMÁGYI SÁMUEL

női és leányfelöltők, kosztümök, bluzok és pongyolák nagyruháza megnyílt teljesen újonnan berendezve Piac-utca 32. szám alatt, volt Szedlák-házban

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	825 —
Osztály hitel	625-60
4 százalékos koronajáró dé	81-15
Államvesszi	696-50
Jelzálogbank	424-50
Rimannusztály	680-50
Malgótarjái	760 —
Közmű vasút	644-50

Irányszat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5 1/2%, Berlin 4 1/2% London —

Budapesti gabonátőzsde.

Szara E. (Strasser és König) dobr. díszmátyos távirati jelentése	
Szara májusra	10-57
„ októberre	11-39
1914. ápr.	8-10
Rozs októberre	8-87
„ szeptemberre	7-56
Zab októberre	7-56
„ szeptemberre	7-56
Tengeri 1918. év szeptemberre	8-45
„ máj	8-45

Készára 5—10-zel olcsóbb

Uj állami pénztárjegyek. A magyar kir. pénzügyminisztérium által kibocsátandó 150 millió márká névértékű 4 és fél százalékos adómentes pénztárjegyek október 16-án, csütörtökön bocsátatnak nyilvános aláírásra. Aláírási ár 100 márkánként 95.60 márká az átvételt megelőző napon jegyzett pénzfolyam koronaértékre átszámítva. Az így 95.60 márká áron kibocsátott pénztárjegyek 1916. április 1-én 100 márká névértékben fizetetik vissza. Aláírási hely Debrecenben a „Magyar általános hitelbank“ debreceni fiókja, amely bejelentéseket már most elfogad és amely intézet prospektussal és aláírási nyilatkozattal készséggel szolgál.

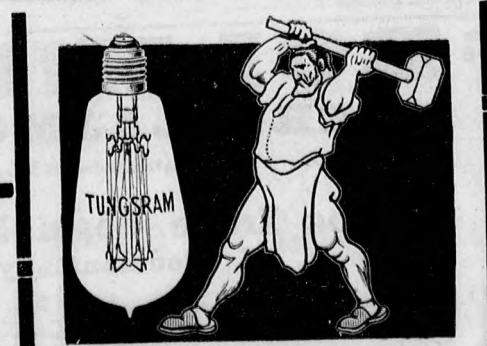
Az Albán Állami Bank. Valonából táviratozzák: Az osztrák-magyar—olasz konzorcium részéről alapított banknak Albán Állami Bank lesz a neve. A bank részvénytőkéje tíz millió korona, amelynek egy harmadát aranyban deponálták. Az állambank hivatalos nyelve az albán és a francia lesz. A tisztviselők fele albán, negyedrésze olasz s másik negyedrésze osztrák-magyar lesz. Vítás kérdésekben a lausannei bíróság fog dönteni.

A börzén nincs üzlet. Fővárosi tudósítónk jelenti: A zsidók mai nagy ünnepén, a hosszunapon nem volt üzlet, sem az értéktőzsdén, sem a gabonátőzsdén. Szünetelt a forgalom mindkét helyen. A helyiségek zárva vannak.

Ne fogadjon el MÁS lámpát, mint

„TUNGSRAM“

főírásu VALODI DROTLÁMPÁT.

Hazai gyártmány! Óvakodjunk utánszaktól!

Használt, jó karban levő
háromdrb szarvas

VASKÁLYHA

azonnali megvételre
kerestetik.

Jelentkezhetni Tolnai Dániel cipőüzletében,
Piac-utca 49. sz.

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbérabszabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske	40 "
Házirend	40 "
Kapuczdula (minden helyiség részére)	10 "
Üres lakás bejelentési lap	10 "
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10 "
Építés engedély iránti kérvény	10 "
Lakhatási " " "	10 fillér

... ért darabonként kapható

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

Legbiztosabb

a cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott **MALÁTSIK-FELE**

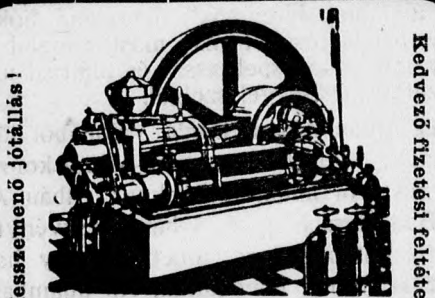
patkányirtó pogácsa

patkányok, egerek, vakondok elpusztítására. Próbadoz 2 korona. Háziállatoknak nem ártalmas!

Malátsik György, Sátoraljaújhely 183.

Debreczenben kapható: Dr. Szelényi Árpád valamint Kubek Sándor gyógyszerüzletében.

Elismert legjobb motorok!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK

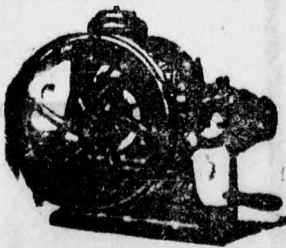
álló- és fekvőrendszer.

Szivógáz és benzínmotorok. Benzin és nyersolajos oseplogarnitúrák, magánjáróval is. Meglepő újdonságok! Nyersolajmotorok. Meglepő újdonságok gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA
mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
Saját érdekében kérjen ajánlatot!

Friedr. Mester intézete kereskedelemtudományi tanfolyamok részére. Az Európa határain túl ismert előbbi kereskedelmi akadémia tulajdonosa, **Leipzig** ismertetéseket ingyen küld az igazgatóság.

A világhírű és a legújabb rendszerű

TELEFON 12-76.

BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Ányos Imre cégnél kaphatók
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

Vági ékszerész-féle bolt kiadó

Miklós-utca 5 szám, az Apollo mozgó mellett.

Bőrtisztítátlanságokat

mint bőrtájakat, pörseékeket, hájfényt, érdes és feltüredezett testbőrt megszüntet...

mely a **kátrányt** gyógyhatású alkatrészeit elszigetelve és a szagos, színező és fagyasztó alkatrészeketl mentesítve, tartalmazza és a gráci dermatologiai klinika megfigyelései szerint hatásosabb, mint az officinális kátrányemlék. Alkalmazható leginkább mint

folyékony Pinosol-szappan (1 K és 2 K 50 filléres palackokban hosszantartó készlet)

Aki pedig megszokásból a szilárd szappant előnyben részesíti, használjon

Pinosol-Boraxszappant (80 fillér) vagy **Pinosol-kénestejszappant** (90 fillér).

Bőrbajok és kiütések ellen az orvosok a szilárd 10%-os Pinosolszappant ajánlják (90 fillér). Bővebbet a szappanokhoz csatolt ismertetés nyújt.

Fejmosásokhoz, hajbullás, korpásodás stb ellen a folyékony Pinosol-hajszappan szolgál, 1 koronás és 2 korona 50 filleres palackokban (hosszantartó készlet).

Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és illatszert kereskedésekben.

Pinosolwerke G. Heil & Comp., Troppan
Wien, 1., Helfferstorferstrasse 11.

Debreczeni raktár: Központi drogeriában Rex Ferenc és Társánál.

Legjobb cseh bevásárlási forrás!

Rész, töltött ágyak

1 kiló szürke, jó, foszított 2—K, jobb 240 K, prima felfehér 280 K, fehér 4—K, fehér pelyhes 510 K, 1 kg. igen finom, hófehér, foszított 640, 8—K, 1 kg. pelyhes, szürke 6—, 7—K, fehér finom 10—K, legfinomabb mellpelyhes 12 K. 5 kg. vételénél bérmentve.

S. Benisch Deschenitz
Nr. 1148. Csehország.

Dusan illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

ÜZLET-ELADÁS.

Tarotzky Antal tiszafüredi rófos-, vászon-, férfi- és női-divatárúkereskedő üzlete szabadkézből szobeli árverésen

e hó huszonkettedikén

Tiszafüreden, nevezett üzletében lesz eladva. Az áruraktár és berendezés beszerzési ára 7089 K. Árverés előtt árverelők 800 korona bántpénzt letenni tartoznak.

Aki jó péksüteményt és komlós házikenyeret

akar enni, az kérje a HULSTEIN-féle gyártmányt. Debreczen, Méliusz-tér 8. szám. Telefon 12-6.

Magyar államvasutak

menetrendje

1913. október hó 1-től

Debreczenből indul:

Budapest felé személyvonat	d. u.	12 ó. 12 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 ó. 45 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8 ó. 57 p.
Budapest felé (gyors)	reggel	6 ó. 00 p.
Csak P.-Ladányig	d. e.	10 ó. 52 p.
Budapest-Nagyvárad felé	d. u.	3 ó. 45 p.
Budapest felé gyors v. személy	éjjel	1 ó. 52 p.
Budapest-Nagyvárad felé	este	10 ó. 55 p.
P.-Ladány-Arad felé	este	9 ó. 10 p.
M.-Sziget-Körösmező felé	éjjel	2 ó. 54 p.
Csak Szatmárig	reggel	5 ó. 16 p.
Szatmár-M.-Sziget felé	d. u.	3 ó. 53 p.
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	7 ó. 15 p.
M.-Szigetig	este	10 ó. 51 p.
Szatmár M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	11 ó. 48 p.
Szerencs-Kassa sz. v.	reggel	5 ó. 14 p.
Miskolcz-Kassa felé	reggel	8 ó. 51 p.
Nyiregyháza Szerencs	délben	12 ó. 05 p.
Miskolcz-Kassa felé	este	7 ó. 30 p.
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa f	d. u.	4 ó. 28 p.
Nyiregyháza	este	10 ó. 42 p.
	m. á. vasutól reggel	5 ó. 30 p.
	m. á. vasutól d. e.	8 ó. 13 p.
H.-Böszörmény	m. á. vasutól d. e.	10 ó. 40 p.
B.-Sz.-Mihály felé	m. á. vasutól délben	12 ó. 22 p.
	máv. vasutól d. u.	2 ó. 25 p.
	m. á. vasutól d. u.	4 ó. 35 p.
	m. á. vasutól este	7 ó. 10 p.
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	5 ó. 20 p.
Tiszapolgár, Tiszafüred, Füzésabony d. e.	11 ó. 55 p.	
O.-Köcs-Polgár felé vásártérről	d. u.	5 ó. 03 p.
Derecske-N.-Léta felé	reggel	4 ó. 10 p.
Derecske-N.-Léta felé	reggel	8 ó. 50 p.
Derecske-N.-Léta felé	d. u.	2 ó. 42 p.
Derecske-N.-Léta felé	este	7 ó. 05 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy. v.	délben	11 ó. 32 p.
Budapest Nagyvárad felől sz. v.	d. u.	8 ó. 33 p.
	gy. v.	este 6 ó. 59 p.
P.-Ladányból sz. v.	d. u.	2 ó. 58 p.
Püspökladány	reggel	7 ó. 47 p.
	déllelőtt	9 ó. 36 p.
Budapestről gy. és sz. v.	este	10 ó. 14 p.
Budapestről gy. és sz. v.	éjjel	2 ó. 31 p.
Budapestről gy. és sz.	reggel	5 ó. 01 p.
M. Sziget felől sz. v.	reggel	6 ó. 32 p.
	sz. v.	éjjel 10 ó. 08 p.
M. Sziget felől	éjjel	1 ó. 29 p.
	gy. v.	reggel 8 ó. 45 p.
Királyháza felől sz. v.	déli	11 ó. 47 p.
Királyháza	reggel	6 ó. 59 p.
Körösmezőről gy. v.	d. u.	4 ó. 23 p.
	este	10 ó. 08 p.
Szatmárról gy. v.	d. e.	8 ó. 45 p.
Szatmárról sz. v.	este	6 ó. 32 p.
Nyiregyházáról sz. v.	reggel	6 ó. 39 p.
Kassa felől sz. v.	reggel	8 ó. 33 p.
Szerencs felől sz. v.	déli	11 ó. 24 p.
Kassa felől sz. v.	d. u.	3 ó. 32 p.
Kassa felől sz. v.	este	8 ó. 30 p.
Szerencs felől sz. v.	este	10 ó. 24 p.
	máv. vasúthoz d. e.	7 ó. 16 p.
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasúthoz d. e.	11 ó. 41 p.
H.-Böszörmény felől	máv. vasúthoz este	6 ó. 45 p.
	máv. vasúthoz d. u.	2 ó. 13 p.
	máv. vasúthoz d. u.	3 ó. 40 p.
Derecske-Nagy-Léta felől	d. u.	1 ó. 25 p.
	este	6 ó. 35 p.
Derecske-Nagy-Léta felől	reggel	7 ó. 30 p.
	reggel	6 ó. 27 p.

**Ezrekre menő állandó haszon,
kockázat nélkül**

és jótállás mellett, egy korszakalkotó találmánynál való részesedéssel. Néhány száz koronával rendelkező résztvevők, kiknek pénze biztosított, forduljanak „D. 106 S.” alatt a lap kiadóhivatalához.

UNIVERSAL TABLETTA

(fejfájás ellen.)

Készíti: **GYARMATI EMIL** városi gyógyszerháza **BAJA**.

Hatásában felülmúlja az aspirin tablettákat, minthogy egyúttal enyhe hashajtó a salicyl készítmények gyögyértékével. □ Nem befolyásolja a szív működését. □ Felülmúlja a külföldi hason készítményeket.

Kiváló szer meghűlési betegségek, influenza, nátha, zsába, oszpos és hurutos betegségek ellen. Azonnal fájdalomcsillapító fej-, fog- és fül-fájásnál, kitűnően bevált ischias, rheuma és szaggatásoknál. Olcsóbb az eddigi külföldi készítményeknél, egy 20 tablettát tartalmazó üvegcső csak 1.- koronáért. Kapható az ország minden gyógyszerházában.

KEIL-LAKK

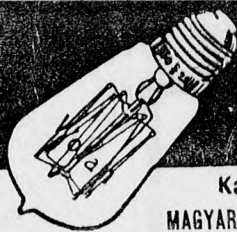
„Keil-Lakk“-nál jobb máz sincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló ugy fénylik tőle,
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmed csak arra legyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil Lakk“ ot veszünk
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kerli butert fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröm' re.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kapható

Kontsek Géza cégnél, Debreczen.

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

Telefon 644.

Szövet-, Szőnyeg-, Linoleum ház

HAAS LIPÓT

Debreczen, Piac-u. 58. sz., volt Iparbank helyiségében.

A monarchia legnagyobb és legolcsóbb czége ezen czikkeiben,
26 saját fiókkal.

K i v o n a t

Szövetszőnyeg-osztályból

Szőnyeg gypju Tapestri	175×250	K 22.55
» » »	200×300	K 34.—
» » nyírott Biskra	175×250	K 42.—
» » nyírott Biskra	200×300	K 62.—
» » ágyelő jó minőség		K 1.60
Kitűnő minőségű függönytartó (karniz)		K 2.70
Szabadalmazott Storhuzó, kisebbíthető		K 1.20

Linoleum-osztályból

Parafa linoleumszőnyeg	150×200	K 7.50
» » »	200×200	K 10.—
» » »	200×250	K 12.50
» » »	200×300	K 15.—
Linoleum mozdóló fémsarkokkal		K 1.90
Konyhakészlet mintázott viaszkosvászonból asztal-, szekrény- és székre		K 3.60

Esőköpenyek hölgyek és urak részére 12 koronától feliebb.

Ezen áruházat, valamint az árukat vételkötelezettség nélkül megtekintheti mindenki.

Fix szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap betűből szedve minden szög 10 fillér, apró hirdetések előfizetendőek. ::

Különtéle

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faconis selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 240 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

VIZVEZETEK.

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítik. Háza az évi jókarban tartását csekély díjazásért vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon 973. 34

MAISON BIRÓ

angol női szabó Szalonját, mely 8 évig Budapesten létezett, Debrecenben Deák Ferenc-utca 13. szám alá helyezte át. Mérték után készít finom szövetből selyem bélséssel. Kosztümöt 90, raglánt 70, plüss kabátot és színházi köpenyt 100 K. Hölgyek által hozott kelméből fazon 40 K. Elsőrendű munka. 2217

Kosztolt

és teljes ellátást kaphat 2-3 tanuló, egyedül álló özvegyasszonynál, kinek szép lakása van. Gyermekre nagy gondot tud fordítani. Czim Kleinné, Aranyjános-utca 16. szám. 880

Zongora

hangolást szakszerűen eszközöl, vidékre is elmegy Kvandik Gyula Péterfia-u. 14. 607

Lakbérnyugtakönyveske,

házbérnyugtakönyveske, kapucédula mindenféle helyiségrészére, háziré, házadó megtérítési, építkezési, lakhatási engedély iránti kérvények és lakás bérbeadási jelentések, lapunk kiadóhivatalában kaphatók. 172

Német

nyelvtani és társalgó órákat adok. A. D. Erzsébet-ut 4. 608

Piano,

zongora, cimbalom bérbeadó Szentanna-Bathány-utca saroképület, hanbszerüzletben. 593

Német

leány nagyobb gyermekek mellé ajánlkozik. Bövebbet Varo-utca 15. sz. 567

Birtos

megélhetést nyújt egy nagyobb forgalmú fűszerüzlet a város egyik legforgalmasabb helyén, mely most átadó. Értekezhetni Balázs Sándornál, Hunyadi-utca 10. 572

Alkalmi vétel.

2 darab bordó selyempaplan

eladó. Ára 100 korona. Debreczeni Lajosné, paplankészítő. Szappanos-utca 16. Telefon 4 13. 1998

Püspökladányban a Royal-szállodában

minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételek kaphatók. Mérésüket árak, pontos kiszolgálás. Csongó a kapunál. A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: Szántó Márton, tulajdonos. 1801

Szűts István

url- és egyenruhaszabónál lehet legolcsóbban legdivatósabb ruhát rendelni. Nagy választék bel- és külföldi szövetekben. 1835

Honyadi-utca 13.

A tenger sima tükre messzire vetette fényét..... de az erős, sós tengeri szél szakadatlanul sivitott és a bőrt vörössé, égővé és érdessé tette... Ilyenkor

Dr. Dralle Malattine-ja

(zsirmentes bőrcréme) igen jó szolgálatokat tesz. — Megvédi a bőrt az időjárás befolyása ellen és ellenállóvá, simává és bársonyosá teszi azt. — A Malattine nem piszkít és nem ragad, a bőrt nem teszi fényessé és minden időben, mindenütt használható. 1 tubus K — 70 és 120. Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában, illatszert- és szappan-kereskedésben és jobb fodrászoknál. Georg Dralle, Bodenbaoh a. E.

LETZTER JÓZSEF

udvari fényképész! műterme egész vasárnap nyitva !! Legújabb kivitelű !! platínképek !!

MOTOR

jának javítását ne halassa tavaszra, amikor nincs idő a gondos elkészítésre, hanem kérjen költségvetést

Káldor M.

motor- és gépműhelytől Budapest, Szondy utca 56, ahol legpontosabban készül. Benzin- és nyersolajmotor minden nagyságban raktáron. Magánjárókat átalakít. 2299

Téglás-kert

III. járásban, a csöszház mellett és közel a téglagyárhoz 1600 négyzetből föld parcellázva ölenként 4 koronájával vagy egészben eladó. Értekezhetni a csösznél, vagy a csapatúcai zónamészárszékben. 2401

Autogén-

heggesztések készíttetek IFJ. LOSONGZI JÁNOS DEBRECZEN, József kir. h.-u. 16. Telefon 347. 1903

Lakás

Lakatos-vagy asztalosműhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-utca 44. szám. 727

3 szobás modern utcai lakás mellék helyiségekkel együtt október vagy novemberre kiadó. Értekezhetni Magos-utca 18. sz. alatt. 836

Miklós-utcai 21 szám alatt egy nagyobb udvari lakás azonnal, vagy november 1-re kiadó. Irodának is nagyon alkalmas. 836

Kiadó utcai modern 2 szobás lakás fürdővel, villannyal minden órán — Maróthi György-utca 13. 602

Modern 4 utcai szoba mellék helyiségekkel kiadó, Messter-utca 14. 603

Royalhoz főtérhez szálzépésre kiadó nov. 1-re 3 szobás utcai, kétszobás udvari fürdőszobával, villany, vízvezetékekkel egészen új házba Boldogfalva-utca 11. 604

Csokonai 35., egész ház istállóval azonnal kiadó, szekér eladó. Szappanos-u. 19. 606

Utcai világos szoba egy-két hivatalnok vagy kereskedő alkalmazottnak teljes el-látással kiadó lelkész özvegy Balsav Istvánné. Bethlen-utca 8 598

Barcs-u.

15. három szobás utcai modern lakás mellék helyiségekkel azonnal kiadó. 590

Butorovot'

szoba kiadó, esetleg teljes ellátással Szentanna-utca 43. sz. Ugyanott 4 szobás utcai, 2 szobás udvari lakás kiadó. 591

Urgán

György bérházában egy szobás uri lakás azonnal kiadó. Pincelakás padlás 13 korona. Csemete-utca végén. Hortobágy-utca 13. 573

Kiadó

egy négy utcára néző bolt, trafik és italmérési engedéllyel, azonnal. Gölya-utca 17. sz. 577

Pince'akás

műhelynek is kiadó. Lihakert 12. Ezüstnyulak, hófehér gerlicék kaphatók. 578

Kiadó

legforgalmasabb központon bolt (elvágható), lakás, iroda. műhely. Csapó-utca 19. 2310

Kiadó

novemberre Kórház-utca 1. sz. utcai lakás, 3 szoba, konyha, pince, kamrákkal, udvarral, kerttel, sertésállal. Értekezhetni Simonffy-utca 53. 581

Egy

négy szobás utcai lakás elköltözés miatt azonnal olesón kiadó. Szent Anna-utca 6. szám alatt. Értekezni lehet Grünmann Széchenyi-u. 6. sz. 2400

Kiadó

jó száraz vályog és ócska téglá. Postakert 5. sz. és utca. 586

Kiadó

novemberre modern 3 szobás lakás. Gazdasági eszközök olesón eladó. Vörösmarty-utca 24. 587

Pince

boros pincét keresek. — Lengyel Piac-utca 18. II. em. 18 ajtó. 539

AMERIKA DEBRECZENBEN,

aki TAKÁCS VINCÉNÉ, a ref. nagytemplom mellett létesített fényképező és levelezőlapjait. Csekély ráfeszítéssel majdnem életnagyságu képet kap. 1812

Hálószoba,

több rendbeli butorok, diványok, spartherd elköltözés miatt igen jutányosan

eladó.

Miklós-utca 26, vagy Nagy Sámuel tőzsde Városház alatt

TOLNAI

DÁNIELNÉL Piac-u. 49.

Olcso egységárak !! 11-13-15-18 korona.

Üzlet

GIRIN

parket és linoleum ke-nécs keféles nélkül fényes és sikos. Aparkettet szép világosan tartja. — Kapható a DEUTSCH-üzletekben. 13

VALÓDI

édes, nemes szegedi paprikák ötlelességek óriási raktára Lindenfeld J Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Konyha- és előszoba-berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90. 1

Butorok

legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal. 1923

Vadász cipőt

és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipész-mester, Csapó-utca 41. sz. a. 310

Épület

asztalos munkák javítását, butorok javítását, politirozását elvállalja — Sántha asztalos, Meszena-utca 8. Házaknál is. 592

Állás

Házaló ügynökök kerestetnek sürgösen. Piac-utca 49. 327

Singer

Compagnie egy pénzbeszedő ügynököt helybe-li, egyet pedig vidéki kerület részére, fix és jutalékra felvesz. Jelentkezhetni hétfőn déli 1-3 óra között. 561

Főlvétetik

egy kisebb gazdálkodásban egy majoros, ki a tehénészetet érti és önállóan tud gazdálkodni és maga is dolgozik. Ugyanott egy idősebb nő vagy férfi felügyelést ingyen lakást és tüzfát kap. Széchenyi-utca 50. 562

Fehérnemű

varrónó ajánlkozik házakhoz. Bluz, pongyola varrást is ért. vidékre is elmegy. Cim: Szántainé, Nagy József-telep. 17/a. 605

Ügyes megbízható fűszerkereskedő segéd azonnali be-lépésre aiánlkozom. Cim Kishegyesi-ut 8. 595

Viceházmester t

keresünk, felvilágosítást ad a házi felügyelő. Piac-utca 34. 509

Házmester

gyermektelen házaspár 15-re felvétetik Kossuth-utca 43. 537

Belső

mindenes cseléd gyermektelen uri családhoz felvétetik. Egyház-tér 3. ház mesternél. 538

Gépirást.

másolásokat, sokszorosítást gyorsan és pontosan vállalkozó irógépen olesón. Simonffy-u. 15. szám. 642

Kerések

sürgösen két szobás modern lakást. Cim a kiadóhivatalban 643

Varrónó

naponta olesón dolgozik házaknál, javítás is elvállal. Piac-utca 77. sz. II. udvar. 644

Ügyes

fűszerkereskedő segéd felvétetik a Péterfia lak-tanya kántinájában. Értekezhetni ott vagy Salétrom-utca 8. szám, üzletben. 540

Új vizgyógy-intézet

és Zander-féle svéd gyógygymnastica ... DEBRECZEN, SIMONFFY-U. 7.

Vezető orvos: Dr. Szász Adolf. ... Rendel: délelőtt 10-11-ig, délután 3-5 óráig. ...

Rendelési órák:

Férfiaknak: délelőtt 6-10-ig, délután 5-8-ig.

Nőknek: délelőtt 10 órától délután 5 óráig.

Svéd fejlesztőtorna gyermekeknek délután 3 órától 5 óráig. 1909

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

Vidékre apróhirdetéseket szerető postán feladni. Az apró szövege a postaszervényen levélben is lehetséges. A hirdetés ára 100 fillérben csatolva.

Apróhirdetéseket telefonon felvétel nélkül is lehet megkérni. Jelliges levél csakis kellő időben ad ki lehet.

A Debreceni Füzetes számát Szerkesztőség Kiadóhivatal Nyomda

Level

Jelliges levélnek száma is

Önálló iparos közönség lépne 26-32 évesek után hivatások megállónál. Csitól.

Zsuzsanna jöjjön vasárnapra venni fogom megállónál. Csitól.

Annak több levele

Jánosi Miért nem

Anyós eddig a te k

Egy vagyok, n

Felekrem r

24 éves, c

intelligens

lemez uri

már 4 lev

kérem 1

hagyja va

én borza

dek, hog

elfelejt.

Tíz szög 50 fillér, azontal minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedve minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendők. :::

Videokról
Apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jelíges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság telefon száma: Szerkesztőség 3-39 Kiadóhivatal 3-39 és 18 Nyomda 18

Levelezés

Jelíges levélnél a hirdetés száma is kérietik.

Önálló
iparos közös háztartásra lépne 26-32 éves nővel. Valás után házasság. Levelek "Önálló H." jelígre a kiadóhivatalba. 645

Zsuzska,
jőjjön vasárnap el ismét, varni fogom magát a megállónál. Kézcsók Jancsitól. 637

Anninak
több levelei vannak. 646

Jankó!
Miért nem irsz? 647

Anyam,
eddig a te közbenjárásod mellett közelebb hoztál ügyemben, jószágodat meg fogom akkor hálni, amikor magasabb fokozaton leszek. Olé a te törvénytelen fiad. 629

Egyedül
vagyok, nincs a ki megvigasztaljon, csak te vagy a világon akiért élek, szenvedek, de ha te elhagysz és nem fogsz szeretni, hát megteszem azt, hogy nem élek tovább. Szeresd a te kislányodat. 630

Médi.
Felkérem magát kis médi, hogy ne bolondítson, a találkozás idejét pontosan írja meg, ne hogy eltéveszem ismét. Kézcsók Antaltól. 631

45 éves
gazdálkodó válópöre befejezése után feleségül vesz olyan jobb nőt, ki addig is háztartását vezetné a pusztán. Irjanak "Nagy Sándor" jelígre a kiadóhivatalba. 623

Jogász
24 éves, csupán elszórakozna szellemes társalgó leánykával. Irjon "Szórákosszunk" jelígre a kiadóhivatalba. 624

Fiatal
intelligens úri leány, kellemes úri ember ismeretségét keresi. Irjanak "Barna leány" jelígre a kiadóhivatalba. 625

Juci
már 4 levelemre nem irt, kérem könyörgöm ne hagyja valasz nélkül, mert én borzasztóan szenvedek, hogy már teljesen elfelejt. Géza. 626

Elvált
asszony üres óráiban elszórakozna úri emberrel. Irjanak a kiadóhivatalba "Jó lesz a télen." 627

50.000 dollár
készpénzvagyonnal sűrűn csinos, egészséges férj keresek, ha vagyonatlan is. 22 éves, független, szépek mondott amerikai hölgy vagyok, németül jól beszélek. Nem névtelen ajánlatokat kérek. Hymen', Borán, 18. 2352

Mukim,
haj de jó is hogy így történt, hogy ma ismét veled lehetek, pedig már azt hittem, hogy e héten nem lesz időd sehohly Kutyusod. 638

Megő-ülne
35 éves jobb iparos pár ezer korona hozomány feltétlen szükséges. Irjanak "Boldog asszony lesz" jelígre a kiadóhivatalba. 639

Okt. 4.
Ma este ismét köszöntem, esdve kérem fogadja, adjon alkalmat, hogy hol találkozhatom. Kézcsók "Piros szekfűs" bácsitól. 610

Csuaya
fiu ma ismét ott várjon meg, addig is sok sok puszi a maga csunya leányától. 641

Jó fiu.
Vártam vártam a levelet, de még sem jön, várom hátha megjön a pillangó kisasszonyok. 632

Mérnök
levelét vegye át a kiadóhivatalban. 633

Hűség
kis barátomja lennék jó bácsikának. Feltétlenül diszkreációt kérek. "Első lépés" jelígre irjanak a kiadóhivatalba. 634

Jóska
huncut a ki bánja, hogy a szívem megtalálta, küldje vissza cserébe a magáét. Csókolja a párja. 635

17-iki
versenyre ki kölesönözne szép asszonynak 50 koronát. Irjon "Fess asszony" jelígre postrestant főposta. 636

Költöztetek,

butort pakolok, helyben és vidékre féderes stráfkocsin, személyes jelenlétemmel, a legnagyobb figyelemmel. Kocsit kölcsön is adok. 1998

Debreczeni L.
Szappanos-utca 16.
Telefon 4-13. szám.

Egy szoba, konyha

havi 20 koronáért
:: kiadó ::
József kir. herceg-utca 21.

Adás-vétel

Eladó
fiókos és nyitott állványok, puldtok és kézipénztár Baksainál, Hatvan-utca 8. sz. 2367

Kályha
tapasz, magas hőbíró kapható. Kerámiai szaküzlet, Péterfia-u. 20. — Ugyanott két új vaskályha eladó. 597

Boroshordók
taposókádak használt és új kapható új 6 koronától kezdve készpénzért és hitelbe. Péterfia-u. 76. 599

Pergett
akácmez kilója 1.40 kor. Hortobágy-utca 11. 568

Pergett
mész kilója 1.40 kor. Faragó-utca 18. 569

Tökéletes
amerikai cipők méret szerint Fitorinál készülnek Szent-Anna-utca 27. 570

Vilmos
huszár lakatya mellett, a Márton Kálmán-telepen egy teljesen új, modern ház nagy telekkel, továbbá az Árpád-tér 28. számú ház nagyon olcsóért eladó. Értekezhetni Árpád-tér 19. 563

A
köntösgátnál három kis hold lucernás föld egy évre 1914-re kiadó. Ott használt boroshordók eladók. Széchenyi-utca 41. 594

Bor
1910 évi termés 96 fillér, öt liter vételnél árendemeny. Kut-u. 34. Telefon 783. 596

Vilmos
huszárlakatya mellett 5000 kvadrát öl mislig vagy csalamádé önként vagy táblánként is eladó, értekezhetni Árpád-tér 19. Ugyanott egy mészáros tanuló felvétetik. 560

Vendéglő
kitűnő menettel eladó, esetleg bérbeadó. Értekezhetni Libakert 12. 564

Vízvezetési
aknák, csap-szekrények jutányos árban kaphatók Máthé Imre Mester-u. 5. 601

! MUST !
Sestakerti jól beérett hibátlan szőlő mustja eladó, szürve csak e hó 19-én lesz, a termés megtekinthető. Értekezhetni Fűvészkert-u. 14. Telefon 374. 1974

Kitűnően
jövendelő nagy értékű ingatlan olcsón, kevés pénzzel megvehető, Piac-u. 60., dohánytőzsdé. 574

Előserénem
szoboszlói-ut 4. számú házamat kisebb házzal vagy szőlővel, bárhol lehet, esetleg eladó, bármilyen célra megfélelő. 575

A
látóképen belül 17 hold föld tanváni kiadó. — Értekezhetni Aitó-utca 4. 579

Belsőguton
32 hold föld kiadó. Hatvan-utca 24. 582

40
méheslád, kaptárok és kasokban, fehér lépes és pergett méz, keretekbe kiépített lép kapható. — Rákóczi-u. 18. 576

Motoros
bicikli csaknem új, 5 lóerős, mellékkocsival betegségi miatt féláron eladó. Halmi gyógykovács, Vilmos-lakatya. 505

Egy
teljesen üzemképes fekvő kazán 40 Hp 12. légkör nyomásu nagyon olcsón eladó. Értekezhetni Friedländer, Miklós-utca 53. Telefon 166. 506

Eladó
a monostorpályi-i határban 200 hold tagos birtok kedvező fizetési feltételek mellett, holdja 500 koronáért. Ugyancsak eladó ugyanott 130 hold tagos birtok, holdja 380 koronáért. — Értekezhetni a Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-utca 17. 507

Egy
lovak, keveset használt kocsit szerszámmal keresek megvételre. Czegléd-utca 7. 508

Éres malacok
eladók, ócska nád kapható. Nyil-utca 64. 510

Barna-utca
13 sz. ház minden elfogadható áron eladó. 511

A Bánkon
15 hold föld eladó vagy bérbe kiadó. Értekezhetni Berencsényi-utca 28. 512

Vénkert
Domokos Lajos-u. 9. sz. 827 négyszögöl szőlő idei termése eladó. Értekezhetni vasárnap délután 3 órakor a helyszínen. 514

Eladó
tanyaföld a Macon 54 köblös, esetleg kiadó. A Sestakertben 1300 négyszögöl szőlő eladó. Értekezhetni Rethlen-u. 54. 515

Eladó
egy jó asztalsparherd. Csemete-utca 151. 513

Családi
körülmények miatt eladó a Csapó-utca 54. számú jól jövendelő adómentes ház előnyös bankteherrel. 516

Eladó
csuka színű köpenyeg és blúz, továbbá barna Walfenrok. Garai-u. 26. 517

Eladó
tanyás birtok. 47 holdas tizenkilencezer koronáért most. Pataky, Csapó-u. 518

Csi lag-utca
40. számú ház eladó. Értekezhetni Csapó-u. 64., cipész-üzlet. 519

Balogh-
telep, Mák-utca 8. számú ház elköltözés miatt jutányos áron eladó sürgősen. 520

Eladó
szőlő sámsoni kertben 3 nyilas, paita és fölszereléssel ára 3000 korona. Vendég-utca 77. 521

Két
hold negyed föld eladó Homok-utca 3. 522

Egy
Singer női varrógép olcsón eladó Boldogfalva-utca 6. 523

Eladó
Homokkert Buidosó-utca 12. ház, rajta levő tartózással átvehető. 524

Eladó
Kazinczi-utca 3. sz. ház. 525

Két
jókarban lévő két sütős tornyos tüzhely jutányosan eladó. Pacsirta-utca 47. 526

E adó
a városhoz, vasuti megállóhoz közel 13 hold buzatermő, barna homokföld vámospécsi köves-ut mellett tanváni. Értekezni lehet Fűvészkert-utca 2. 536

Egy
új fűszerberendezés eladó. Gáspárné Csapó-u. 88. 533

Az
Ondódon a Gál-dűlőben 18 hold föld eladó. Teleki-utca 10. 534

Csokonai 35.
egész ház istállóval azonnal kiadó, szekér eladó Szappanos-u. 19. 535

Bérbeadó
vendéglő 100 holdnyi földdel évi 2400 koronáért és egy 40 holdas tanya. — Pataky, Csapó-utca 53. 584

18 hold
újföld, paksi iskolához közel, tanváni kiadó. — Rákóczi-u. 585

3
drb szeneskályha, jó állapotban (lehetőleg Meidlinger), 170, 126 és 50 köbméter irtartalmu szobákhoz azonnal megvételre kerestetik. Tolnai Dániel cipőárúházában, Piac-utca 49. 541

Érmelléki
bor jutányos árban eladó Teleki-utca 76. Lakatos. 542

Haiáleset
miatt a Kossuth-utca 57. sz. ház, ondódi 5 hold föld és az ott levő hentesüzlet berendezéssel eladó esetleg kiadó. — Ugyanott egy jó hentessegéd azonnal felvétetik. 543

Homokkert
Szabolcska-utca 13. számú ház olcsón eladó. Értekezhetni József kir. herceg-utca 67. 544

Eladó
Homokkertben, Szabó Kálmán-utca 7. sz. ház állomás közelében 545

Boyer-
telep, Boyer-utca 3. számú 300 kvadrátu telek rajta két szoba, konyha, spájz és melléképületek eladó. Értekezhetni a helyszínen. 546

1901 óta kitűnően bevált

Cirine Parkett Linoleum

stb. részére

Kezelése gyermekjáték

Evente 2-szeri beeresztés elegendő. Kefe és aczélforgács szükségtelenül válik. A padló mosható és világos marad. Mindenütt kapható. 1/4 üveg K.3., 1/2 üveg K.1.70. Egyedüli gyártója: J.Lorenz & Co. G.m.b.H. Eger (Böhmen) hickary németország részére Böhme & Lorenz, Chemnitz i Sachsen.

Kapható Debreczenben a Deutsch-féle üzletekben.

A "Parkett és linoleum szakszerű gondozásáról" szóló 78. sz. füzetet ingyen és bérmentve megküldjük.

Ochsena-leveskocka 3 fillér

izesit és erősít minden bouillont, levest, mártást, gulyást stb. Egy kocka elég-séges egy igazán jóízű, tápláló marhahúsleves, valamint főzéléknek erős hússal ízzel való előállítására. Ochsena tehát mint húspótlék egy

jó ebéd 3-6 fillérért személyenkint.

Egyetlen próba beigazolja ezt. Ár: 48 kockás doboz vételnél darabja 3 fillér postabér- és vámmentesen Magyar- és Osztrákország bármely helységébe. Fizetendő az átvétel és jónak találás után a hónap végén. Nem tetszőt mindig visszavesszük. Vizontelárusítóknak 900 kockás dobozokat megfelelően olcsóbban adjuk. Az Ochsena tartóssága korlátlan és szabaddalmi hivatal védelme alatt áll.

Altona (Elbe), MOHR & Co., G. m. b. H.

„VIRÁGHÓ“
 az újfajta, tudományosan készült
KÉZ- ÉS ARC-KRÉM
 a jelenkor egészségügyileg legjobb piperezere. 1 tubus 80 fillér. Mindenütt kapható. Doboz K 1'60.

Telefon 945. :::: Telefon 945.
Tüzifa, köszén
 igen olcsón beszerezhető
SZÜGYINÉL, (Hungária-malom mellett.)
 Ugyanott 2 és 3 méteres akácfaok olcsón kaphatók.

Donogán és Somossy
 Hajdúvármegye szállítói nagy áruházába
megérkeztek az őszi
:: idény újdonságai ::
 Kosztümelmék — Blúz- és Pongyolaelmék
 Divatselymek — Flanellek — Velezek —
 Bársonyok. — Kész menyasszonyi kelengyék.
Külön szőnyegosztály.

Nem fél-e
 a kis sebekről?
 A híres, 40 év óta ezerszeresen kipróbált és bevált antiseptikus

Prágai házikenőcs
 megóvja a tisztálanságtól, sebek gyógyításától, enyhíti a fájdalmakat, gyorsítja a gyógyulást és sokoldalú hatása által mint lágyító szivokenőcs egyetlen háiban sem hiányozhatik.
 1 doboz 70 f., naponkénti postai szétküldés a pénz előleges beküldése mellett 4 doboz 3 K 16 f., 10 doboz 7 K bérmentve minden állomásra.
Fragner B. cs. és kir. udvari szülte.
 Gyógyszerár a „Fekete sashoz“.
 Prag, Kleinselte, Ecke der Nerudag. Nr. 203.
 Raktárak az Osztrák-Magyar gyógyszerárakban.
 A csomagolás összes része a törv. bejegyzett védjeggyel vannak ellátva.

Több mint **egy millió koronát** kb. fizetett ki pár hónap alatt kiházasítási öszszegekben a
„MÄDCHENHORT“
 Első általános emberbaráti egyesület házasulandó leányok kiházasítására.
Wien, I., Franz Josefs-Kai 43.
 Elnök: Gróf Mels-Colloredo Rudolf, prior. Minden tag két év alatt legfeljebb 294— koronát fizet be s ezért házasság esetére 600— koronát kap, ami 124 százalékos kamatozásnak felel meg.
Felvétel megállapított korhatár nélkül felekezeti különbség nélkül orvosi bizonyítvány nélkül
 Képviselek mindenütt kedvező feltételek mellett felvételt. Kockázat nincs! Kérje ismeretéseket díjtalan beküldését a debreczeni befizetőhelytől: **Blitzer Ignációl,** Debreczen, Bethlen-utca 21. sz.

Dr. JAKOBOVITS JÓZSEF
 ÜGYVÉD IRODÁJÁT

 Király-u. 4 sz., II. emelet, 5. ajtó alá helyezte át (a Royal-kávéházzal szemben levő új utcába).

Iskolaöltönyök
 leszállított árban
Grünfeld Adolf és Társa
 férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletében
 Debreczen, Kistemplom mellett,
 sarok bolt, kaphatók.

ELSŐRENDÜ
TÜZIFAAPRITÓ
ÉS FAMEGMUNKÁLÓ
 GÉPEK.
 GÉPGYÁR:
MORITZ ZUCKERMANN'S Wwe
 WIEN,
 XVIII. ANASTASIUS-GRÜNGASSE
 24/17. — Képviselek kerestetnek.

!! MEGÉRKEZETT !!
 MOSKOVITS JÓZSEF
 uri szabó divattermébe a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
 városi újbérlőház 26. A nagyérdemű urak pártfogását kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF

Van szerencsém a n. é. vadászközönség szives tudomására hozni, hogy az új angol villanyerőre berendezett automatikusan működő löporadagoló-gépnk, amelyen az osztrák-magyar füstnélküli löporat ezredgramm pontosággal lemérhetjük, megérkezett. Füstnélküli töltények száza kemény seréttel és kátránylemezess fojtással 16-os K 13—, 13-5s K 15—. Töltények megjel. telefonunk után megrendelhetők és postán is szállíthatók lesznek. **Telefonszám: 12-69.**
 Kiváló tisztelettel:
Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.

Tisztán kezelt borok.
É R T E S I T É S
„CSOKONAI“
 Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a **Csapó-utca 14. szám alatt** levő tésék (abonnomák) jutányos árakban, bármely naptól kezdve kaphatók. A nagyközönség szives pártfogását kérve, teljes tisztelettel
NAGY ÁRPÁD, a „Csokonai“ vendéglő tulajdonosa.
 Naponta frissen csapolt kőbányai sör.
 Havi előfizetések elfogadhatók.

Telefon 632. **HALMÁGYI** Telefon 632.
DIVATHÁZA PIAC-U. 47, a FŐPOSTÁVAL SZEMBEN.
 Felöltők minden színben . . . 10— koronától
 Pongyolák minden színben . . . 5-40 koronától
 Bluzok minden színben . . . 2-50 koronától
 Selyembluzok minden színben 4-90 koronától
 Costümök minden színben . . 20— koronától
A fenti árak érvényesek, míg a készlet tart.